

STANDANRD LİZİNQ QRUPU

31 dekabr 2013-cü il tarixinə

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
Uyğun Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə
Hesabatları və Müstəqil Auditorun Hesabatı**

MÜNDƏRİCAT

MÜSTƏQİL AUDITORUN HESABATI

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI

Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Vəziyyəti Haqqında Hesabat	1
Konsolidasiya Edilmiş Mənfeət və ya Zərər və Sair Məcmu Gəlir haqqında Hesabat	2
Konsolidasiya Edilmiş Kapitalda Dəyişikliklər Haqqında Hesabat	3
Konsolidasiya Edilmiş Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Haqqında Hesabat	4

Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları Üzrə Qeydlər

1 Giriş	5
2 Qrupun Əməliyyat Mühiti	5
3 Əsas Uçot Siyasetlərinin Qısa Xülasəsi	6
4 Uçot Siyasetinin Tətbiqi Zamani Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr	13
5 Yeni və ya Yeniden İslənmiş Standartların və Onlara Dair Şəhərlərin Tətbiqi	14
6 Yeni Uçot Qaydaları	17
7 Pul Vəsaitleri və Onların Ekvivalentləri	20
8 Maliyyə Lizingi üzrə Debitor Borcları	21
9 Əsas Vəsaitlər və Qeyri-Maddi Aktivlər	25
10 İnvestisiya Mülkiyyəti	26
11 Əsas və Digər Fealiyyətdən Yaranan Debitor Borcları	27
12 Müddətli Borc Öhdəlikləri	28
13 Əsas və Digər Fealiyyətdən Yaranan Kreditor Borcları	29
14 Nizamname Kapitalı	29
15 Əməliyyat Lizingi üzrə Gelirlər	29
16 Faiz Gelirləri və Faiz Xərcləri	30
17 Tərəmə Müəssisənin Satışından Yaranan Gəlir	30
18 İnzibati və Sair Əməliyyat Xərcləri	31
19 Mənfeət Vergisi	31
20 Dividendler	33
21 Maliyyə Risklerinin idarə Edilməsi	34
22 Şərti Öhdəliklər və Müqavilə Öhdəlikləri	39
23 Maliyyə Aletlərinin Ədalətli Dəyeri	40
24 Maliyyə Aletlərinin Qiymətləndirme Kateqoriyaları üzrə Teqdim Edilmesi	41
25 Əlaqəli Təreflərlə Əməliyyatlar	42

Müstəqil Auditorun Hesabatı

Standard Lizinq Qrupun Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə:

Biz Standard Lizinq Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə "Qrup" adlandırılacaq) 31 dekabr 2013-cü il tarixinə təqdim edilən konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarından, eləcə də əsas uçot siyasetlərinin qısa xülasəsindən və digər izahedici məlumatlardan ibarət olan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırlığı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmcinin firıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin fikrincə zəruri olan daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit əsasında həmin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə rəy bildirməkdir. Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Həmin Standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və və auditin planlaşdırılması və aparılmasını konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli sahvlərə yol verilmədiyinə kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.

Audit konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun müləhizəsindən, eləcə də firıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditor müəssisənin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisə tərəfindən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirir. Bundan əlavə, auditə mövcud uçot siyasetinin uyğunluğunun və rəhbərliyin uçot ehtimallarının əsaslandırılması qıymətləndirilməsi, eləcə də konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının dəyərləndirilməsi daxildir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəy

Bizim fikrimizcə hazırlığı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2013-cü il tarixinə Qrupun maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

PricewaterhouseCoopers Audit Azerbaijan LLC
Bakı, Azərbaycan Respublikası
2 sentyabr 2014-cü il

Standard Lizing Qrupu
Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat

Azərbaycan Manatı ilə	Qeyd	31 dekabr 2013	31 dekabr 2012
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	148,395	54,443
Maliyyə lizingi üzrə debitor borcları	8	12,106,630	15,588,801
Əsas və digər fəaliyyətdən yaranan debitor borcları	11	5,479,161	211,630
Qeyri-maddi aktivlər	9	4,121,223	4,213,740
Investisiya mülkiyyəti	10	14,506,974	13,486,777
Əsas vəsaitlər	9	1,497,519	5,065,328
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivi	19	79,985	41,632
Sair aktivlər		3,756	-
CƏMI AKTİVLƏR		37,943,643	38,662,351
ÖHDƏLİKLƏR			
Müddətli borc öhdəlikləri	12	18,141,024	23,502,916
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	19	2,933,981	3,073,904
Əsas və digər fəaliyyətdən yaranan kreditor borcları	13	482,446	77,923
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		21,557,451	26,654,743
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	14	4,015,000	4,015,000
Bölgündürülməmiş mənfəət		11,650,368	7,899,470
Sair ehtiyatlar		720,824	93,138
CƏMI KAPİTAL		16,386,192	12,007,608
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		37,943,643	38,662,351

2 sentyabr 2014-cü il tarixində Rəhbərliyin adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Nijad Memmedov
Direktor

Nizami Qasimov
Maliyyə və Marketing Şöbəsinin
rəisi, Baş Mühasib

Standard Lizing Qrupu
Konsolidasiya Edilmiş Mənfəət və ya Zərər və Sair Məcmu Gelir haqqında Hesabat

Azerbaycan Manatı ilə	Qeyd	2013	2012
Maliyyə lizinqindən yaranan maliyyə gelirləri Müddətli borc öhdəlikləri üzrə maliyyə xərcləri	16 16	3,169,575 (2,416,560)	2,920,392 (2,502,527)
Xalis maliyyə gelirləri		753,015	417,865
Maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırması	8	(192,664)	(36,809)
Əsas və digər fealiyyətdən yaranan debitor borclarının dəyərsizləşməsi	11	(742,035)	-
Maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının və əsas və digər fealiyyətdən yaranan debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırmalarından sonra xalis maliyyə gelirləri		(181,684)	381,056
Məzənnə fərgi üzrə zərər çıxılmaqla gelir Törəmə müəssisenin satışı üzrə zərər çıxılmaqla gelir	17	335 4,000,366	15,885 -
Əməliyyat lizinqi üzrə gəlir	15	1,157,172	808,230
Inzibati və sair əməliyyat xərcləri	18	(1,438,535)	(1,345,349)
İnvestisiya mülkiyyətinin satışı üzrə zərər çıxılmaqla gelir İnvestisiya mülkiyyətinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə zərər çıkılmaqla gəlir	10	(100,606) 844,396	- 4,326,076
Vergidən əvvəlki mənfəət Mənfəət vergisi (xərci)/krediti	19	4,281,444 53,020	4,185,898 (1,003,268)
İL ÜZRƏ MƏNFƏƏT		4,334,464	3,182,630
Sair məcmu gəlir:			
- Əsas vəsaitlərin yenidən qiymətləndirilməsi		-	116,423
- Birbaşa olaraq sair məcmu gəlirlərdə qeydə alınan mənfəət vergisi		-	(23,285)
İL ÜZRƏ SAIR MƏCMU GƏLİR		-	93,138
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU GƏLİR		4,334,464	3,275,768

Standard Lizing Qrupu
Konsolidasiya Edilmiş Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat

Azərbaycan Manatı ilə	Qeyd	Nizamnamə kapitalı	Sair ehtiyatlar	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
31 dekabr 2011-ci il tarixinə qalıq		4,015,000	-	9,559,258	13,574,258
Il üzrə mənfəət		-	-	3,182,630	3,182,630
Sair məcmu gəlir		-	93,138	-	93,138
Yeni birləşdirilmiş müəssisənin bölüşdürülməmiş zərəri		-	-	(4,842,418)	(4,842,418)
31 dekabr 2012-ci il tarixinə qalıq		4,015,000	93,138	7,899,470	12,007,608
Il üzrə mənfəət		-	-	4,334,464	4,334,464
2013-cü il üzrə cəmi məcmu gəlir		-	-	4,334,464	4,334,464
Bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülmə Birbaşa baş müəssisədən bazar faiz derecesindən aşağı faizlə götürülmüş kreditin ilkin tanınmasından yaranan gəlir	12	-	(93,138)	93,138	-
Gelirin amortizasiyasına görə ehtiyatın realizasiyası		-	944,120	-	944,120
Elan edilmiş dividendlər	20	-	(223,296)	223,296	-
			-	(900,000)	(900,000)
31 dekabr 2013-cü il tarixinə qalıq		4,015,000	720,824	11,650,368	16,386,192

Standard Lizing Qrupu
Konsolidasiya Edilmiş Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat

Azerbaycan Manatı ilə	Qeyd	2013	2012
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Lizing əməliyyatlarından eldə edilən maliyyə gelirləri		3,006,940	2,920,392
Ödenilmiş faizlər		(2,416,560)	(1,719,939)
İşçi heyəti üzrə xərclər		(602,853)	(548,827)
Alınmış icarə gelirləri		1,157,172	808,230
Ödenmiş inzibati və sair əməliyyat xərcləri		(610,798)	(579,076)
Ödenmiş manfəet vergisi		(60,151)	(196,307)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərdən dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		473,750	684,473
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərdə dəyişikliklər			
Maliyyə lizingi üzrə debitor borclarında xalis artım		3,289,506	(4,332,542)
Əsas və digər fealiyyətdən yaranan debitor borclarında xalis (azalma)/artım		205,527	(11,756)
Sair öhdəliklərdə xalis (azalma)/artım		6,230	(215,113)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		3,975,013	(3,874,938)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əsas vəsaitlərin alınması	9	(1,459,997)	(403,857)
Əsas vəsaitlərin silinməsindən daxilolmalar		35,000	-
İnvestisiya mülkiyyətinin alınması	10	(105,578)	(75,355)
İnvestisiya mülkiyyətinin silinməsindən daxilolmalar		188,136	-
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	9	(10,000)	(5,999)
Törəmə müəssisənin satışından daxilolmalar		400,000	-
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(952,439)	(485,211)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Müddətli borc öhdəliklərdən daxilolmalar		11,732,102	10,642,512
Borc öhdəliklərinin ödənilməsi		(14,135,734)	(6,761,120)
Ödenmiş dividendlər	20	(524,990)	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		(2,928,622)	3,881,392
Mezənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis (azalma)/artım		93,952	(478,757)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	54,443	533,200
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		148,395	54,443

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

1 Giriş

Standard Lizing Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti ("Şirkət") və onun törəmə müəssisəsi olan AJC Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (birlikdə "Qrup" və ya "Standard Lizing Qrup") 31 dekabr 2013-cü il tarixində tamamlanan il üçün hazırlı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun hazırlanmışdır.

Şirkət Azərbaycan Respublikasında təsis olunub və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Şirkət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq səhmdarların məhdud məsuliyyəti ilə yaradılmış məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir.

Qrupun əsas fəaliyyəti. Hazırda Şirkət 5 oktyabr 2006-cı il tarixində Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş 0106-P259-46870 nömrəli qeydiyyat şəhadətnamesi əsasında fəaliyyət göstərir. Şirkətin əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında şirkətlərə maliyyə lizingi üzrə xidmətlərin göstərilməsindən ibarətdir. Şirkət əsasən müxtəlif növ xüsusi təyinatlı tikinti texnikalarının, özüboşaldanların, eləcə də sərnişin avtobuslarının lizingi ilə meşğuldur. Şirkət lizing aktivlərini Azərbaycan Respublikası daxilində olan təchizatçılarından alır.

2 fevral 2007-ci il tarixində Şirkət AJC MMC-nin ("AJC") nizamnamə kapitalındaki 100%-lik iştirak payını almışdır. AJC şirkəti 17 iyun 2005-ci il tarixində təsis olunub və əməliyyat lizingi sahəsində xidmətlər göstərir. AJC şirkəti 17 iyun 2005-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq dövlət qeydiyyatından keçmiş və fəaliyyətə başlamışdır.

Qrupa daxil olan bütün törəmə müəssisələr Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərir.

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Bank Standard QSC ("Birbaşa Baş Müəssisə") Şirkətin nizamnamə kapitalının 99,998% (31 dekabr 2012: 99,998%) hissəsinə sahib olmuşdur. "Bank Standard"-ın birbaşa baş müəssisəsi AB Standard Qapalı Səhmdar Cəmiyyətidir ("Son Baş Müəssisə"). Son Baş Müəssisənin səhmdar kapitalının 50% hissəsi əsas səhmdar xanım Aliya Qaziyeva şəxsində Babayevlər ailəsinə məxsusdur. Son Baş Müəssisəye Babayevlər ailəsi nəzarət edir. Son Baş Müəssisənin səhmdar kapitalının digər 50% hissəsi isə başqa ailəyə məxsusdur.

Şirkətin hüquqi ünvanı və fəaliyyət göstərdiyi yer. Şirkətin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir: Azərbaycan prospekti, ev 4, Bakı, AZ 1005, Azərbaycan Respublikası. Şirkətin faktiki ünvanı: Süleyman Rüstəm küçəsi 4, Bakı, AZ 1010, Azərbaycan Respublikası.

Təqdimat valyutası. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa cür qeyd olunmadığı təqdirdə, Azərbaycan Manatı ilə ("AZN") ifadə olunmuşdur.

2 Qrupun Əməliyyat Mühiti

Azərbaycan Respublikası. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyatına xas xüsusiyyətlər, o cümlədən nisbətən yüksək inflasiya səviyyəsi və yüksək faiz dərəcələri mövcuddur. Azərbaycan Respublikasının hüquq, vergi və tənzimləyici qanunvericiliyi inkişaf etməkdə davam edir və müxtəlif şəhrlərə məruz qalır.

Maliyyə bazarlarında, xüsusilə Avropada davam edən qeyri-müəyyənlik və qeyri-sabitlik, həmçinin digər risklər Azərbaycan Respublikasının maliyyə və korporativ sektoruna əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsir göstərə bilər. Rəhbərlik Azərbaycan iqtisadiyatına təsir göstərə biləcək bütün iqtisadi tendensiyaları, eləcə də onların Qrupun maliyyə vəziyyətinə hər hansı təsirini qabaqcadan proqnozlaşdırmaq iqtidarından deyil. Rəhbərlik Qrupun fəaliyyətinin davamlılığını və inkişafını təmin etmək üçün bütün lazımı tədbirlərin görüldüyünü hesab edir.

3 Əsas Uçot Siyasetlerinin Qısa Xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının təqdimatının əsasları. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilkin olaraq ədalətli dəyerdə tanınan maliyyə alətləri, əsas vəsaitlər, investisiya mülkiyyəti, satılı bilən maliyyə aktivləri və mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə eks etdirilən maliyyə alətlərinin yenidən qiymətləndirilməsi istisna olmaqla, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olaraq ilkin dəyer metoduna əsasən hazırlanmışdır. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasetləri aşağıda göstərilir. Qrup mühasibat uçotunu ve yerli standartlara uyğun hesabatları Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyində nəzərdə tutulan uçot prinsiplərinə uyğun olaraq Azərbaycan Manatı ("AZN") ilə aparır. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları həmin uçot qeydləri əsasında hazırlanmış və BMHS-ə uyğun olmaq üçün zəruri düzəlişlər edilmişdir.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları. Törəmə müəssisələr Qrupun birbaşa və ya dolayısı ilə səsvermə hüquqlu səhmlərinin 50%-dən artıq hissəsinə sahib olduğu və ya qazanc eldə etmək məqsədilə onun maliyyə və əməliyyat siyasetinə nəzarət etmək gücү olduğu müəssisələr və digər təşkilatlardır (xüsusi təyinatlı müəssisələr daxil olmaqla). Qrupun digər müəssisəyə nəzarət etməsini müyyənəşdirərkən istifadə edilməsi və ya dəyişdirilməsi mümkün olan potensial səsvermə hüquqlarının mövcudluğu və təsiri nəzəre alınır. Törəmə müəssisələr, onların əməliyyatları üzrə effektiv nəzarət Qrupa keçdiyi andan (alış tarixindən) konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilir və nəzarətin itirildiyi tarixdən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarından çıxarılır.

Ümumi nəzarət altında olan tərəflərdən alınmış törəmə müəssisələr istisna olmaqla, Qrup tərəfindən törəmə müəssisələrin alınması alış metodu ilə uçota alınır. Əldə edilmiş müyyəyen edilə bilən aktivlər və müəssisələrin birləşməsi zamanı qəbul edilmiş öhdəliklər və şərti öhdəliklər nəzarət olunmayan iştirak payının həcmindən asılı olmayıaraq, alış tarixinə ədalətli dəyərlə eks etdirilir.

Qrup mövcud iştirak paylarını eks etdirən və pay sahibinə müəssisənin likvidasiyası halında xalis aktivlərdə proporsional həcmde pay əldə etmək hüququ verən nəzarət olunmayan iştirak payını hər bir əməliyyat üzrə fərdi qaydada a) ədalətli dəyərlə və ya b) əldə edilmiş müəssisənin xalis aktivlərində nəzarət olunmayan iştirak payına proporsional şəkildə qiymətləndirir. Mövcud iştirak paylarını eks etdirməyən nəzarət olunmayan iştirak payı ədalətli dəyərlə qiymətləndirilir.

Qrup şirkətləri arasında həyata keçirilən bütün əməliyyatlar, bu əməliyyatlar üzrə realizasiya olunmamış gəlirlər, eləcə də Qrup daxilindəki əməliyyatlar üzrə qalıqlar konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilmir. Realizasiya olunmamış zərərlər də dəyərin bərpə edilməsi halları istisna olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarından çıxarılır. Qrup və onun törəmə müəssisəleri Qrupun siyasetinə uyğun vahid uçot siyasetləri tətbiq edir.

Ümumi nəzarət altında olan tərəflərdən törəmə müəssisələrin alınması. Ümumi nəzarət altında olan tərəflərdən törəmə müəssisələrin alınması aktivləri ötürən müəssisənin qiymətləndirmə üsulundan istifadə etməklə alış metodu ilə uçota alınır. Bu metoda uyğun olaraq, birləşdirilmiş müəssisənin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları müəssisələrin təqdim edilən en erkən dövrün əvvəlindən və ya daha gec olarsa, birləşdirilen müəssisələrin ümumi nəzarətə keçdiyi tarixdən etibaren birləşməsi kimi təqdim edilir. Törəmə müəssisənin ümumi nəzarət altında olan müəssisələr arasında ötürülen aktiv və öhdəlikləri ötürən tərəfin maliyyə hesabatlarında göstərilən balans dəyəri ilə qeydə alınır.

Törəmə, assosiasiya olunmuş və birgə müəssisələrin satışı. Qrup müəssisə üzərində nəzarəti və ya əhəmiyyətli təsiri itirdikdə, həmin müəssisədə qalan iştirak payı ədalətli dəyərlə yenidən qiymətləndirilir və balans dəyərindəki dəyişikliklək mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ədalətli dəyər assosiasiya olunmuş müəssisə, birgə müəssisə və ya maliyyə aktivində qalan iştirak payının sonrakı uçotu məqsədilə istifadə edilən ilkin balans dəyərini eks etdirir. Bundan əlavə, əvvəller həmin müəssisə ilə bağlı sair məcmu gəlirlərdə tanınmış bütün məbləğlər Qrupun müvafiq aktiv və öhdəliklərini birbaşa olaraq silməsi kimi uçota alınır. Bu, əvvəller sair məcmu gəlirlərdə göstərilən məbləğlərin mənfəət və zərərə köçürülməsi kimi başa düşüle bilər.

Assosiasiya olunmuş müəssisədə iştirak payı azalırsa, lakin bununla əhəmiyyətli təsir saxlanılsarsa, yalnız əvvəller sair məcmu gəlirlərdə göstərilmiş məbləğlər lazımlı olduqda proporsional şəkildə mənfəət və zərərə köçürürlür.

3 Əsas Uçot Siyasetlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Lizing müddətinin başlanma tarixi. Lizing müqaviləsinin bağlanma tarixi lizing müqaviləsinin tarixi və ya lizing üzrə öhdəliklərin yaranma tarixi (bunlardan hansı daha tez olarsa) hesab edilir. Bu anlayışa görə öhdəlik lizing əməliyyatının iştirakçıları tərəfindən imzalanaraq yazılı şəkildə olmalı və əməliyyatın əsas şərtlərini konkret əks etdirməlidir.

Lizing əmlakından istifadəyə başlanma tarixi. Lizing əmlakından istifadəyə başlanma tarixi lizing alanın lizing əmlakından istifadə hüququnun başlandığı tarixi hesab edilir. Bu tarix həm də lizing əmlakının ilkin tanınma tarixidir.

Lizingin təsnifləşdirilməsi. Maliyyə lizinqi aktiv üzrə mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün risk və faydalarnın əhəmiyyətli şəkildə köçürülməsi ilə bağlı lizing əməliyyatıdır. Mülkiyyət hüququ nticədə ötürürlə və ötürülməyə bilər. Bütün digər lizinglər əməliyyat lizinginə aid edilir.

Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları/Maliyyə gəlirlərinin tanınması. Qrup maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarını lizingə xalis investisiyaya bərabər məbləğdə qeydə alır. Ümumi minimum lizing ödənişləri kimi lizingdə xalis investisiyalar lizingdə aydın faiz dərəcəsində diskontlaşdırılmış lizing alan tərəfindən təmin edilmiş məbləğləri və təmin edilməmiş qalıq dəyəri (lizingdə ümumi investisiyalarla birlikdə) əks etdirir. Lizingdə aydın şəkildə olan faiz dərəcəsi lizingin başlanmasında olan diskontdərəcəsidi, bu isə lizingə götürülmüş ədaletli dəyərə bərabər olacaq lizingə ümumi investisiyaların cari dəyərini əks etdirir.

Lizingə ümumi investisiyalarla lizingə xalis investisiyalar arasında fərq maliyyə gəlirlərinin qazanılmamış hissəsini əks etdirir. Maliyyə gəlirlərinin qazanılmamış hissəsi lizing müqaviləsində nəzərdə tutulan diskont dərəcəsindən istifadə edərək lizing müddəti ərzində amortizasiya olunur. Birbaşa olaraq lizing münasibətlərinin təşkil edilməsi ilə əlaqədar olan əlavə xərclər Qrupun istehsalat və diliñq məqsədləri üçün verdiyi lizinglər istisna olmaqla, maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının ilkin məbləğinə daxil edilir və lizing dövründə qeydə alınmış gəlirlərin həcmi azaldır. Bu halda həmin xərclər yekun satışlarda olduğu kimi satış üzrə qazancın bir hissəsi kimi xərcə silinir.

Lizing verenlər tərəfindən çəkilmiş ilkin birbaşa xərclərə komissiya haqları, hüquqi haqlar və lizingin təşkili və danışıqlar üçün sərf olunan əlavə və birbaşa daxili xərclər aididir. Satış və marketinq qrupu tərəfindən çəkilmiş əlavə xərclər ilkin birbaşa xərclərə aid edilmir. Maliyyə lizinqi üzrə ilkin birbaşa xərclər maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının ilkin qiymətləndirilməsinə daxil edilir və lizing müddəti ərzində uçota alınmış gəlirlərin məbləğini azaldır. Lizing verən tərəfindən heyata keçirilmiş sığorta ödənişləri lizing alan tərəfindən geri ödənilmədikdə, həmin məbləğ minimal lizing ödənişlərindən çıxılır.

Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları həmçinin lizing əmlakının mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və faydalarnın qarşı tərəfə ötürüldüyü təqdirdə, quraşdırılmaqda olan avadanlıqları əks etdirir. Qrupun lizing əmlakının quraşdırılmasıdan əvvəl lizing alandan əldə etdiyi ödənişlər borc üzrə əsas məbləğin ödenilməsi kimi qeydə alınır. Qrup faiz gəlirlərini avadanlığın yekun quraşdırılma tarixində başlayaraq hesablayır.

Lizing əməliyyatının başlanma tarixindən sonra və lizing müddətinin əvvəlində təchizatçıya verilmiş bütün avans ödənişleri digər aktivlərin tərkibində qabaqcadan ödənişlər kimi qeydə alınır. Qrupun lizing müddətinin başlanmasından əvvəl lizing alandan əldə etdiyi ödənişlər lizinqalananlardan alınmış avanslar və digər öhdəliklərin tərkibində avanslar kimi göstərilir. Həmin məbləğlər lizing müddətinin başlanma tarixində maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarından çıxılır.

Maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın yaradılması. Dəyərsizləşmə üzrə zərərlər maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halin ("zərer halları") nticəsində yaradıldığı zaman il üzrə mənfəət və zərərə əks etdirilir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərlər maliyyə lizinqi üzrə debitor borcların xalis balans dəyəri ilə lizing müqaviləsində nəzərdə tutulan gəlirlilik normasına əsasən diskontlaşdırılan gelecek pul vəsaitləri hərəketinin (hələ baş verməmiş gelecek zərərlər istisna olmaqla) cari dəyəri arasındakı fərq həcmində ehtiyat yaratmaqla qeydə alınır. Texmin edilən gelecek pul vəsaitlərinin hərəketi lizing müqaviləsi üzrə aktivin alış və satışı, lizingə götürülməsi, digər girov və ya zəmanətlər nticəsində yarana bilən gəlirləri əks etdirir.

Ayrıca qiymətləndirilən maliyyə aktiv (əhəmiyyətindən asılı olmayaraq) ilə əlaqədar dəyərsizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair Qrupda obyektiv delil olmadıqdə, həmin aktiv analoji kredit riskinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna aid edilir və dəyərsizləşmeye görə birlikdə qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsi məsələsinə baxarkən Qrupun nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçmiş statusu və hər hansı girov təminatının realizasiya oluna bilmesidir.

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

3 Əsas Uçot Siyasetlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Deyərsizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

- hər hansı ödənişin gecikdirilməsi və bu zaman gecikdirilmiş ödənişin hesablaşma sistemlərindəki gecikmə ilə izah edilə bilməməsi;
- lizing alanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzleşməsi və bunun Qrupun lizing alan haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;
- lizing alanın müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi riskinə məruz qalması;
- lizinqalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfi dəyişikliklərin baş verməsi; və ya
- girovun dəyərinin bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Aktivlərin deyərsizləşməsi üzrə zərərlərin kollektiv şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədile maliyyə aktivləri analoji kredit risk xüsusiyyətlərinə əsasən qruplaşdırılır. Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə üzrə şərtlərinə uyğun olaraq borcalanlar tərəfindən bütün məbleğlərin ödənilməsi qabiliyyətinin göstəricisi olmaqla, bu cür aktivlər qrupu üzrə gelecek pul vəsaitləri hərəketinin təxmin edilməsi üçün uyğundur.

Deyərsizləşməyə qarşı məcmu şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri qrupundakı pul vəsaitlərinin gelecek hərəkəti, həmin aktivlərlə bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəketinə, keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində yaranacaq vaxtı keçmiş borcların həcmində dair rəhbərlikdə mövcud olan statistikaya və vaxtı keçmiş borcların geri qaytarılması nailiyyətinə əsasən müəyyən edilir. Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyen cari şəraitin təsirini eks etdirmək və cari dövrə mövcud olmayan keçmiş hadisələrin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə, keçmiş illərin statistikası müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənir.

Amortizasiya edilmiş dəyərlə uçota alınan dəyərsizmiş maliyyə aktivi ilə bağlı şərtlərə yenidən baxılsara və ya bu şərtlər borcalanın və yaxud borcverənin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişərsə, deyərsizləşmənin uçotu şərtlərin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır.

Ehtiyatın adekvatlığını müəyyən edərkən rəhbərlik keçmiş illərin zərərləri haqqında statistikanı, cari iqtisadi şəraitdəki dəyişiklikləri, lizing portfelinin həcmini, inkişaf göstəricilərini, tərkibini və digər müvafiq amilləri nəzərə alır.

Deyərsizləşmə üzrə zərərin məbleği sonrakı dövrə baş vermiş hadisəyə görə azalırsa və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəye (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edilərsə, əvvəl qeydə alınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə bərpa edilir.

Maliyyə lizingi üzrə debitor borcları qaytarıla bilmədikdə onlar müvafiq ehtiyata silinir. Maliyyə lizingi üzrə debitor borcları bütün zəruri prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbleğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinir. Əvvəller silinmiş məbleğlərin bərpa edilməsi məcmu gelir haqqında hesabatda maliyyə lizingi üzrə ümidsiz debitor borclar üçün yaradılmış ehtiyati azaldır.

Maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının və digər maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması.
Qrup aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (i) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (ii) Qrup həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydalari əsas etibarilə başqa tərəfə ötürükdə və ya (iii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydalari əsas etibarilə ötürümdək və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nezəret hüququnu özündə saxlamadıqda. Nezəret qarşı tərəfin öz mülkiyyətində olan aktivləri satış üzrə əlavə məhdudiyyətlər qoymadan əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkana malik olmadığı hallarda saxlanılır.

3 Əsas Uçot Siyasetlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyerlə və ya amortizasiya edilmiş dəyerlə eks etdirilir. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda göstərilir.

Ədalətli dəyer əməliyyatın həyata keçirilməsində maraqlı olan, yaxşı məlumatlandırılmış və bir birindən asılı olmayan alıcı və satıcı arasında aktivin mübadilə edilə bildiyi və ya öhdəliyin yerine yetirildiyi məbləğdir. Ədalətli dəyer feal bazarda alınış satılan maliyyə aktivləri üzrə cari tələb qiymətini və maliyyə öhdəlikləri üzrə cari təklif qiymətini eks etdirir. Ədalətli dəyer feal bazarda alınış satılan maliyyə aktivləri üzrə cari tələb qiymətini və maliyyə öhdəlikləri üzrə cari təklif qiymətini eks etdirir. Bir-birini əvəzleşdirən bazar riskləri olan aktiv və öhdəliklər ilə əlaqədar Qrup qarşılıqlı surətdə əvəzleşdirilən risklər üzrə ədalətli dəyer göstəricilərinin müəyyən edilməsi üçün orta bazar qiymətlərindən istifadə edə biler və xalis açıq mövqeya müvafiq tələb və təklif qiyməti tətbiq edə biler. Maliyyə aləti feal bazarda o zaman sərbəst surətdə alınış satılan bilən aktivlər kimi qəbul edilir ki, onların qiymətləri haqqında məlumat fond birjasında və ya digər maliyyə təşkilatından sərbəst və müntəzəm şəkildə əldə edilə bilsin və bu zaman həmin qiymətlər könüllü şəkildə bazar şərtləri çərçivəsində həyata keçirilən real və müntəzəm əməliyyatları eks etdirsin.

Bazar qiymətləri mövcud olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyerini müəyyən etmek üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modeli, könüllü şəkildə həyata keçirilən ən son əməliyyatlar haqqında məlumatla esaslanan modellər kimi qiymətləndirmə üsullarından, eləcə də investisiya qoyulan müəssisələr haqqında maliyyə məlumatlarının təhlilindən istifadə edilir. Qiymətləndirmə üsulları müşahidə edilə bilən bazar məlumatları ilə dəsteklənməyen fərziyyələrin istifadə olunmasını tələb edə biler. Bu fərziyyələrin her hansı birinin mümkün alternativ variantla əvəz edilməsi nəticəsində mənfeət, gəlir, aktiv və öhdəlik məbləğlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə səbəb olacaq hallar barədə məlumat hazırlığı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

İlkin dəyer alış tarixinə aktivi almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitlərini və ya onların ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyerini eks etdirir və əməliyyat xərclərini ehtiva edir. İlkin dəyerlə qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyeri etibarlı şəkildə ölçüle bilməyən pay alətlərindeki investisiyalara tətbiq edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri eks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alış, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fealiyyət göstəren işçilər daxil olmaqla), məslehətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyer əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə her hansı silinməni çıxməqla aktivlərin ilkin dəyerini eks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı texire salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə her hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gelirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gelirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı texire salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əger varsa) ayrıca göstərilmir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcesi) təmin edilməsi üçün faiz gelirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcesi, təxmin edilən gelecek pul ödənişlərini və ya daxil olmaları (kreditlər üzrə gelecek zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fealiyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nezərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini eks etdiren mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir.

3 Əsas Uçot Siyasetlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir (gelir və xərclərin uçtu siyasetinə baxın).

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə qeydə alınan ticarət üçün qiymətli kağızlar, derivativlər və digər maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat məsrəfləri de daxil olmaqla ədalətli dəyərdə qeydə alınır. Ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. Ilkin tanınma zamanı yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda yaranan mənfəət və ya zərər qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

Qanunvericilik və ya mövcud bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində alınır-satılması nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri ("standart şərlərle həyata keçirilən" alış və satışlar) Qrupun maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar müəssisənin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda tanınır.

Ilkin tanınmadan sonra maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metoduna əsasən amortizasiya olunmuş dəyərdə qiymətləndirilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri pul vəsaitlərinin əvvəlcən məlum olan məbləğinə asan çevrile bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qoyuluşlardır. Verilme tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudlaşdırılmış vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Ilkin ödəmə müddəti üç aydan az olan vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir.

Əsas və digər fealiyyətdən yaranan debitor borcları. Əsas və digər fealiyyətdən yaranan debitor borcları amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır.

Əsas vəsaitlər. Binalar hər hansı yiğilmiş amortizasiya və ehtiyac yaranarsa dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə və ya aşağıda göstərildiyi kimi yenidən qiymətləndirilmiş dəyərdə uçota alınır.

Qrupun binaları müntəzəm olaraq yenidən qiymətləndirilir. Yenidən qiymətləndirmənin müddəti yenidən qiymətləndirilən binalar üzrə ədalətli dəyərin dəyişməsindən asılıdır. Kapitalda eks etdirilən binalar üzrə yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı, yenidən qiymətləndirmə ilə əlaqədar yaranan gelir realizasiya olunduqda (aktivin silinmesi və ya satışı və yaxud Qrup tərəfindən aktivin istifadə edilməsi zamanı) birbaşa olaraq bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür. İkinci halda yenidən qiymətləndirmə ilə əlaqədar yaranan realizasiya olunmuş gelirin məbləği aktivin yenidən qiymətləndirilmiş balans dəyeri üzrə amortizasiya ilə onun ilkin dəyəri üzrə amortizasiya arasındaki fərqi eks etdirir.

Əsas vəsaitlərin bütün digər növleri yiğilmiş amortizasiyanı və dəyərsizləşmə üzrə zərəri çıxmamaq (əgər varsa), ilkin dəyərdə qeydə alınır.

Kiçik həcmli təmir və istismar xərcləri çəkildiyi zaman xərcə silinir. Əsas vəsaitlərin əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri əvəz edilmiş hissələrin tanınması dayandırıldıqda kapitallaşdırılır.

Əsas vəsaitlər dəyərsizləşdikdə, onlar əsas vəsaitlərin istifadəsi neticesində əldə edilən dəyər ilə satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha yüksək olan dəyərə silinir. Aktivin balans dəyərindəki azalma dəyərsizləşmə məbləğinin kapitalda göstərilən əvvəlki ilin yenidən qiymətləndirmə ehtiyatından artıq olan həcmde mənfəət və zərərə aid edilir. Aktivin istifadəsi neticesində əldə edilən dəyərin və ya satış xərcləri çıxılmaqla, onun ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə əvvəlki dövrlərdə hər hansı aktiv üçün qeydə alınmış dəyərsizləşmə üzrə zərərlər bərpa edilir.

Əsas vəsaitlərin silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər gelirin məbləği ilə balans dəyəri arasındaki fərqli kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərərdə göstərilir.

Standard Lizing Qrupu
31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydler

3 Əsas Uçot Siyasetlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Amortizasiya. Torpaq üçün amortizasiya hesablanmasıdır. Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya düz xətt metoduna əsasən, yeni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən texmini faydalı istifadə müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə aktivlərin ilkin dəyerini onların qalıq dəyerinədək azaltmaqla hesablanır:

Binalar	5%
Kompüter və rəbitə avadanlıqları	25%
Mebel və sair avadanlıqlar	20%
Nəqliyyat vasitələri	25%

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər cixıldıqdan sonra, Qrup tərəfindən elde oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyeridir. Qrup aktivi onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyeri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyeri və faydalı istifadə müddəti hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazımlı olduqda dəyişdirilir.

İnvestisiya mülkiyyəti. İnvestisiya mülkiyyəti icarə gəlirləri eldə etmək və ya gelecekdə daha yüksək qiymətə satmaq məqsədilə icarəyə verilmiş və Qrupun istifadəsində olmayan mülkiyyətdir. İnvestisiya mülkiyyətinə gelecekdə investisiya mülkiyyəti kimi istifadə edilmək üçün tikilməkdə olan aktivlər daxildir.

İnvestisiya mülkiyyəti əvvəlcə əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla ilkin dəyerdə uçota alınır və sonradan hesabat dövrünün sonunda bazar şəraitinin eks etdirilməsi məqsədilə ədaletli dəyerlə yenidən qiymətləndirilir. İnvestisiya mülkiyyətinin ədaletli dəyeri əməliyyatın həyata keçirilməsində maraqlı olan, yaxşı məlumatlaşdırılmış və bir birindən asılı olmayan alıcı və satıcı arasında həmin mülkiyyətin mübadilə edilə bildiyi məbləğdir. Qrupun investisiya mülkiyyətinin bazar dəyeri bu sahədə tanınmış və peşəkar səriştə qazanmış, habelə analoji ərazidə yerləşən və bənzər kateqoriyadan olan mülkiyyətin qiymətləndirilməsində ən son təcrübəyə malik olan müstəqil qiymətləndiricilərin tətib etdikləri hesabatlara əsaslanır.

İnvestisiya mülkiyyəti üzrə sonrakı xərclər, Qrupun investisiya mülkiyyəti ilə bağlı gelecekdə iqtisadi səmərə eldə edəcəyi ehtimalı mövcud olduqda və onun dəyeri etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə, kapitallaşdırılır. Bütün digər təmir və istismar xərcləri, çəkildiyi zaman xərcə silinir. İnvestisiya mülkiyyəti Qrupun öz istifadəsinə keçidkə, o, əsas vəsaitlər kateqoriyasına yenidən təsnifləşdirilir.

İnvestisiya mülkiyyəti üzrə qazanılmış icarə gəlirləri il üzrə mənfəət və ya zərərdə icarə gəlirləri kimi qeydə alınır. İnvestisiya mülkiyyətinin ədaletli dəyerinin dəyişməsi neticəsində yaranan gelir və zərər il üzrə mənfəət və ya zərərə aid edilir və hesabatda ayrıca göstərilir.

Qeyri-maddi aktivlər. Qrupun bütün qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı istifadə müddətinə malik olmaqla, kapitallaşdırılmış program təminatından və torpaq üzrə uzunmüddətli lizing hüququndan ibarətdir.

Program təminatı üzrə eldə edilmiş lisenziyalar həmin program təminatının alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Qrup tərəfindən nezəret olunan identifikasiya edilə bilən unikal program təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan təribat xərcləri, çəkilmiş xərclərdən artıq olan əlavə iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə program təminatını tətbiq edən işçilərə sərf olunan xərclər və ümumi təsərrüfat xərclərinin müvafiq hissəsi daxildir. Program təminatı ilə əlaqədar bütün digər xərclər (məs, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış program təminatı təxmin edilən faydalı istifadə müddəti (5-10 il) ərzində düz xətt metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Torpaq üzrə uzunmüddətli lizing hüququ faydalı istifadə müddəti (49 il) ərzində düz xətt metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Əməliyyat lizingi. Şirkət lizing obyektiinin mülkiyyət hüququ ilə bağlı risk və faydalaların lizing verəndən Şirkətə ötürülməsini nəzərdə tutmayan lizing müqaviləsi üzrə lizing alan qismində çıxış etdiyi hallarda, ümumi lizing ödənişləri lizing müddəti ərzində düz xətt metodu üzrə mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Standard Lizing Qrupu
31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

3 Əsas Uçot Siyasetlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Lizing müddəti lizing alan tərəfindən lizing obyektinin icarəsi haqqında imzalanmış müqavilə əsasında ileyg oluna bilməyen dövr, habelə lizing alanın əlavə ödənişlər etməsindən asılı olmayaraq lizing obyektinin icarəsini artırmaq hüququna malik olduğu əlavə dövrlerdir (əger lizingalan icarə müddətinin əvvəlində bu hüquq istifadə etməsinə kifayət qədər əmin olarsa).

Aktivlər əməliyyat lizinginə verildikdə alınacaq lizing ödənişləri lizingin müddəti ərzində düz xətt metoduna əsasən lizing gəliri kimi tanınır.

Müddətli borc öhdəlikləri. Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident maliyyə institutları tərəfindən sabit ödəmə müddəti və sabit və ya dəyişkən faiz dərəceləri ilə verilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri amortizasiya olunmuş dəyərdə uçta alınır.

Mənfəət vergisi. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında eks etdirilən mənfəət vergisi Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxire salınmış vergilərdən ibarətdir və bu və ya digər dövrde vergi təsiri bilavasitə sair məcmu gelirlərdə qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, sair məcmu gelirlərdə və ya bilavasitə kapitalda qeydə alınır.

Cari vergiler cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiye cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya vergi orqanları tərəfindən geri qaytarılacaq məbləği təşkil edir. Vergiye cəlb edilən mənfəət və ya zərər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa sair vergilər inzibati və sair əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxire salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyeri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əger əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiye cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxire salınmış vergi hesablanmir (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxire salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcelərinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yüksəlmiş vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrde tətbiq edilməli vergi dərəcelərindən istifadə etməklə hesablanır. Təxire salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri yalnız Qrupun ayrı-ayrı müəssisələri arasında əvəzləşdirilir. Gelirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxire salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri vergi tutulan gələcək gelirlərin yaranması və bu gelirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Qrup töremlə müəssisələrin dividendləri və ya onların satışından əldə edilən gelirlərə tətbiq edilən vergilər üzrə müvəqqəti fərqlərin qaytarılmasına nəzarət edir. Rehberliyin yaxın gələcəkdə müvəqqəti fərqlərin qaytarılmasını gözlədiyi hallar istisna olmaqla, Qrup belə müvəqqəti fərqlər üzrə təxire salınmış vergi öhdəliklərini tanımır.

Faiz gəlir və xərclərinin uçotu. Bütün borc alətləri üzrə faiz gelirləri və xərcləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama metodu ilə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gelirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, elecə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanetlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılışdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar əldə edilmiş və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir.

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

3 Əsas Uçot Siyasetlerinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Xarici valyutanın çevrilmesi. Qrupun funksional və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ("Mərkəzi Bank") müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasen Qrupun funksional valyutاسına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Qrupun funksional valyutاسına çevrilmesi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərlə qiyatləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir.

31 dekabr 2013-cü il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilmesində istifadə olunan əsas valyuta məzənnələri: 1 ABŞ Dolları = 0.7845 AZN (31 dekabr 2012: 1 ABŞ Dolları = 0.7850 AZN).

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbleğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabata daxil edilməsi, qeydə alınmış məbleğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müyyən edilmiş hüquq, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivi realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər.

İşçilərə ödənişlər. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Şirkətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Qrupun pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan irəli gələn öhdəliyi yoxdur.

4 Uçot Siyasetinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr

Qrup növbəti maliyyə ili ərzində konsolidasiya edilmiş hesabatlarda eks etdirilən məbleğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasetinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarda eks etdirilən məbleğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzelişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılardaxildir:

İnvestisiya mülkiyyətinin yenidən qiymətləndirilməsi. Hər bir hesabat dövrünün sonunda Müəssisənin mülkiyyətinin ədalətli dəyerinin konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda eks etdirilmesi məqsədilə, rəhbərlik investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyerinin yenidən qiymətləndirilməsi vaxtını və metodunu müyyən etmək üçün peşəkar mülahizələrdən istifadə edir. İnvestisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyeri peşəkar qiymətləndiricilər tərəfindən həyata keçirilmiş qiymətləndirməyə əsasən bazar məlumatları əsasında müyyən edilir. Qiymətləndiricilərin istifadə etdiyi göstəricilər Müəssisənin əmlaklı ilə oxşar xüsusiyyətlərə malik olan mülkiyyət obyektlərinin 1m^2 sahəsi üzrə bazar qiymətlərinə dair təxminləri ehtiva edir. Bu təxminlər qiymətləndiriciye məlum olan oxşar satışlara dair məlumatlara əsaslanır və bazardakı mövcud şəraitin və tendensiyaların göstəricisini eks etdirir. Qiymətləndirici həmçinin Müəssisənin hər bir əmlakının qiymətini təsdiq etməzdən əvvəl mümkün gələcək icare gəlirlərini və digər amilləri nəzəre almaqla, həmin əmlakın dəyerini gəlirlərin kapitallaşdırılması üsulu ilə hesablayır.

Maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərər. Qrup müntəzəm olaraq lizinq portfelləri üzrə dəyərsizləşmənin mövcudluğunu müyyən etmək üçün onu təhlil edir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin il üzrə mənfəət və ya zərərdə eks etdirilməsini müyyən edərək, Qrup lizinq portfelində konkret bir kreditin dəyerində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfeli üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçüle bilən azalmanın eks etdirən nəzərə çarpan əlamətlərin mövcudluğunu müyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür. Bu göstəricilərə, qrupdakı borcalanların ödəniş statusunda və ya qrupdakı aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqədar ölkə səviyyəsində və ya yerli iqtisadi şərtlərdə mənfi dəyişikliyin olduğunu eks etdirən müşahidə edile bilən məlumatlar daxildir. Rəhbərlik gələcək pul vəsaitləri hərəketinin proqnozlaşdırılması üçün istifadə edilən kredit portfelindəki aktivlər ilə analoji kredit riskinə və dəyərsizləşmə üzrə obyektiv əlamətlərə malik aktivlər ilə əlaqədar əvvəlki ilin zərərləri haqqında məlumatə əsaslanan təxminlər tətbiq edir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbleğini və müddətini təxmin edərək istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmin və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

4 Uçot Siyasetinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar ve Mülahizələr (davamı)

Həqiqi və təxmini zərerlər arasında 10% artım və ya azalma olarsa, bu, müvafiq olaraq kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə zərərin 29 min AZN (2012: 9 min AZN) artmasına və ya azalmasına getirib çıxara bilər. Fərdi qaydada əhəmiyyətli olan kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə zərerlər kreditin ödənilməsini və həmin kreditlər üzrə girov qoyulmuş hər hansı aktivin realizasiyasını nəzərə alaraq, fərdi qaydada əhəmiyyətli olan kreditlər üzrə diskont edilmiş gələcək nağd pul axınları üzrə təxminlərə əsasən hesablanır. Həqiqi zərerlər və nağd pul axınlarının məbləği və vaxtı arasındaki fərqlərə görə yarana bilən fərdi qaydada əhəmiyyətli olan əhəmiyyətli kreditlər üzrə diskont edilmiş gələcək nağd pul axınları arasında 10% artım və ya azalma olarsa, bu, müvafiq olaraq kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə zərərin 5 min AZN (2012: 4 min AZN) artmasına və ya azalmasına getirib çıxara bilər.

Torpaq üzrə uzunmüddətli lizing hüququ. Qrup Azərbaycan Hökuməti ilə 49 il müddətinə torpaq sahəsinin icarəyə götürülməsi haqqında uzunmüddətli müqavilə bağlamışdır. Müqavilə üzrə illik icare ödənişləri analoji torpaq sahəsinin icarəsi üzrə bazar dərəcələrindən aşağıdır və bu, dövlətdən torpaq sahəsinin icarəyə götürülməsindən yaranan xərclərə qənaət olunduğunu göstərir. Torpaq üzrə uzunmüddətli lizing hüquqları müqavilədə nəzərdə tutulan hüquqi meyarlara cavab verdiyinə və gələcəkdə iqtisadi səmərə ilə əlaqəli olduğuna görə BMS 38-a uyğun olaraq qeyri-maddi aktivlər kimi tanınmışdır. Rəhbərlik hesab edir ki, uzunmüddətli lizing hüququnun ədalətli dəyəri torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququnun bazar dəyerinə bərabərdir.

Maliyyə lizingi və maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Rəhbərlik maliyyə və lizing aktivlərinin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün əhəmiyyətli risk və faydaların qarşı tərəflərə ötürüldüyünü və xüsusilə hənsi risk və faydaların daha əhəmiyyətli olduğunu və əhəmiyyətli risk və faydalara aid olduğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə məruz qalır. 22-ci Qeydə baxın.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şəhərlərin Tətbiqi

Aşağıdakı yeni standartlar və onlara dair şəhərlər 1 yanvar 2013-cü il tarixindən Qrup üçün qüvvəyə minmişdir:

BMHS 10 "Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları" (2011-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəye minir) 27 sayılı BMS "Konsolidasiya edilmiş və fərdi maliyyə hesabatları" və Şəhərlər üzrə Daimi Komitə (SIC)-12 "Xüsusi təyinatlı müəssisələrin konsolidasiyası" standartlarında müəyyən edilən nəzarət və konsolidasiya məsələləri üzrə telimatın bütün müddəalarını əvəz edir. BMHS 10 bütün müəssisələrə eyni meyar tətbiq edilməklə nəzarət anlayışını dəyişir. Bu anlayış praktiki tətbiq üzrə etrafı telimat ilə dəsteklənir. Bu standart Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMHS 11 "Birgə sazişlər" (2011-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəye minir) 31 sayılı BMS "Birgə fealiyyətdə iştirak payı" və Şəhərlər üzrə Daimi Komitə (SIC)-13 "Birgə nəzarət olunan müəssisələr – iştirakçılar tərəfindən qeyri-monetary qoyuluşlar" adlı standartları əvəz edir. Anlayışlara dəyişikliklərin edilmesi nəticəsində birgə fealiyyətin "növleri" ikiyə qədər azaldılmışdır: birgə əməliyyatlar və birgə müəssisələr. Birgə müəssisələr üçün əvvəller mövcud olan proporsional konsolidasiya metodu ilə uçot ləğv edilmişdir. Birgə müəssisələrin iştirakçıları iştirak payı metodunu tətbiq etmək məcburiyyətdədir. Bu standart Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şəhərlərin Tətbiqi (davamı)

BMHS 12 "Digər müəssisələrdə iştirak payı haqqında məlumatın açıqlanması" (2011-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) törəmə müəssisələr, assosiasiya edilmiş müəssisələr, birgə müəssisələr və ya konsolidasiya edilməmiş strukturlaşdırılmış müəssisələrdə iştirak payına sahib olan müəssisələrlə tətbiq edilir. Bu standart əvvəller 28 sayılı BMS "Assosiasiya olunmuş müəssisələrlərə investisiyalar" standartında nəzərdə tutulan məlumatların açıqlanması tələblərini əvəz edir. BMHS 12 törəmə və assosiasiya olunmuş müəssisələrdə, birgə sazişlərdə və konsolidasiya edilməmiş strukturlaşdırılmış müəssisələrdəki iştirak paylarının xarakteri, riskləri və maliyyə nəticələrini qiymətləndirməkde istifadəçilərə kömək edən məlumatların açıqlanmasını tələb edir. Yeni tələblərə əməl etmək üçün müəssisələr bir sıra məlumatları, o cümlədən müəssisenin digər müəssise üzərində nezareti, birgə nezareti və ya əhəmiyyətli təsirini müəyyən edərkən əsas mülahizələri və fərziyyələri, qrupun fəaliyyətində və pul vasitlərinin hərəkətində nəzarət olunmayan iştirak payı haqqında etraflı açıqlamaları, əhəmiyyətli dərəcədə nəzarət olunmayan iştirak payına malik olan törəmə müəssisələr haqqında ümumiləşdirilmiş məlumatı və konsolidasiya edilməmiş strukturlaşdırılmış müəssisələr haqqında etraflı məlumatı açıqlamalıdır. Yenidən işlənmiş standart Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMHS 13 "Ədalətli dəyerlər qiymətləndirmə" (2011-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) BMHS-yə uyğun vahid ədalətli dəyer anlayışının, məlumatların açıqlanması üzrə tələblərin və ədalətli dəyerin qiymətləndirilməsi mənbələrinin tətbiqi ilə əlaqədar olaraq, ədalətli dəyer haqqında məlumat açıqlamalarının uyğunluğu və keyfiyyətinin təkmilləşdirilməsini təmin edir. Əlavə açıqlamalardan başqa, BMHS 13-ün tətbiqi konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınan məbleğlərə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMS 27 "Fərdi maliyyə hesabatları" (2011-ci ilin may ayında yenidən işlənmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu standart dəyişdirilmişdir və hazırda onun məqsədi fərdi maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında törəmə, birgə və ya assosiasiya olunmuş müəssisələrdə investisiyaların uçotu və məlumatların açıqlanması tələblərini müəyyən etməkdən ibarətdir. Nezareti və konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə təlimat BMHS 10 "Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları" ilə əvəz olunmuşdur. Yenidən işlənmiş standart Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına şəmildir.

BMS 28 "Assosiasiya olunmuş və birgə müəssisələrə investisiyalar" (2011-ci ilin may ayında yenidən işlənmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişiklik Beynəlxalq Mütəxəssis Məsələlərinin Məsləhəti (BMM) tətbiq etməmişdir. Bu dəyişikliklərə əsasən müəssisələr sair məcmu gelirlərdə göstərilən maddələrin açıqlanması qaydasına dəyişiklik etmişdir. Bu dəyişikliklərə əsasən müəssisələr sair məcmu gelirlərdə göstərilən maddələrin gələcəkdə mənfəət və ya zərərə yenidən təsnifləşdirilməsi baxımından onları iki kateqoriyaya bölməlidirlər. 1 sayılı BMS-də təklif edilən hesabatın adı indi "mənfəət və ya zərər və sair məcmu gelir haqqında hesabat" kimi dəyişdirilmişdir. Yenidən işlənmiş standart konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliyə gətirib çıxarılmış, lakin əməliyyatların və ya qalıqların qiymətləndirilməsinə hər hansı təsir göstərməmişdir.

BMS 1 "Maliyyə hesabatlarının təqdimatı" Standartına Dəyişiklik (2011-ci ilin iyun ayında dərc edilmişdir və 1 iyul 2012-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) sair məcmu gelirlərde göstərilən maddələrin açıqlanması qaydasına dəyişiklik etmişdir. Bu dəyişikliklərə əsasən müəssisələr sair məcmu gelirlərdə göstərilən maddələrin gələcəkdə mənfəət və ya zərərə yenidən təsnifləşdirilməsi baxımından onları iki kateqoriyaya bölməlidirlər. 1 sayılı BMS-də təklif edilən hesabatın adı indi "mənfəət və ya zərər və sair məcmu gelir haqqında hesabat" kimi dəyişdirilmişdir. Yenidən işlənmiş standart konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliyə gətirib çıxarılmış, lakin əməliyyatların və ya qalıqların qiymətləndirilməsinə hər hansı təsir göstərməmişdir.

Dəyişdirilmiş BMS 19 "İşçilərə ödənişlər" Standartı (2011-ci ilin iyun ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) müəyyən edilmiş ödənişlər və emek müqaviləsine xitam verilməsi ilə bağlı müavinətlərdən ibarət pensiya planı üzrə xərclərin tanınması və qiymətləndirilməsi, eləcə də işçilərə bütün ödəniş növləri ilə bağlı məlumatların açıqlanması qaydalarına əhəmiyyətli dəyişikliklər edir. Bu standart müəyyən edilmiş ödənişlərdən ibarət pensiya planı üzrə xalis öhdəliklərdəki (aktivlərdəki) bütün dəyişikliklərin onların yarandığı zaman aşağıdakı kimi tanınmasını tələb edir: (i) xidmətlərin dəyəri və xalis faiz gəliri mənfəət və ya zərərdə (ii) yenidən qiymətləndirme işə sair məcmu gelirlərdə tanınır. Qrup bu yenidən qiymətləndirmələr üzrə yüksəlkmiş məbleği kapitalda bölüşdürülməmiş mənfəət kimi göstərir. Yenidən işlənmiş standart Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına hər hansı təsir göstərməmişdir.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhların Tətbiqi (davamı)

"Açıqlama – Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi" – BMHS 7-ye deyişiklik (2011-ci ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu deyişiklik müəssisənin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə əvəzləşdirmə hüququnu daxil olmaqla, əvəzləşdirmə haqqında razılaşmaların təsirini və ya potensial təsirini qiymətləndirmək imkanı yaranan açıqlamalar tələb edir. Bu standart Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının tekmilləşdirilməsi (2012-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il tarixinde başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Tekmilləşdirmələr beş standarta edilmiş deyişikliklərdən ibarətdir. 1 sayılı BMHS (i) BMHS-ye uyğun maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına yenidən başlayan müəssisələrin tekrar olaraq 1 sayılı BMHS-i tətbiq edə bilmesi və ya bütün BMHS-leri sanki onların tətbiqini heç zaman dayandırmamış kimi retrospektiv qaydada tətbiq edə bilmesini dəqiqləşdirir və (ii) BMHS-i ilk dəfə qəbul edən müəssisələri 23 sayılı BMS "Borc vəsaitləri üzrə xərclər" standartının retrospektiv tətbiqidən azad edir. Yenidən işlənmiş 1 sayılı BMS retrospektiv düzelişlər, uçot siyasetindəki deyişikliklər və ya təqdimat məqsədləri üçün təsnifləşdirmələrin əhəmiyyətli təsirinə görə dövrün əvvəlinə təqdim edilmiş üçüncü balansın dəsteklənməsi üçün izahəcili qeydlərin tələb olunmadığını aydınlaşdırır. Lakin, izahəcili qeydlər müəssisələrin könüllü olaraq əlavə müqayisəli hesabatlar təqdim etmek qərarına geldiyi halda tələb olunur. Yenidən işlənmiş 16 sayılı BMS-ye uyğun olaraq, bir dövrdən artıq istifadə edilmiş servis avadanlıqları mal-material ehtiyatları kimi deyil, əsas vəsaitlər kimi təsnifləşdirilməlidir. Yenidən işlənmiş 32 sayılı BMS-ye uyğun olaraq sahibkarlara ödənişlər ilə bağlı müəyyən vergi məbleğləri 12 sayılı BMS ilə daim tələb olunduğu kimi mənfeət və zərər hesabatında uçota alınmalıdır. Yenidən işlənmiş 34 sayılı BMS onun tələblərinin 8 sayılı BMHS-ye uyğunlaşdırılmasını eks etdirir. İndi BMS 34 əməliyyat seqmenti üzrə cəmi aktiv və öhdəliklər ilə bağlı məlumatların müntəzəm olaraq yalnız fəaliyyətə bağlı qərəb qəbul edən səlahiyyətli şəxse təqdim olunduğu və sonuncu konsolidasiya edilmiş illik maliyyə hesabatlarının imzalandığı tarixdən həmin məbleğlərde əhəmiyyətli deyişikliyin olduğu halda qiymətləndirilməsini tələb edir. Yenidən işlənmiş standart Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMHS 10, BMHS 11 və BMHS 12 üzrə Keçid Dövrünün Tələbləri ilə bağlı Təlimata Düzelişlər (2012-ci ilin iyun ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il tarixinde başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Düzelişlər BMHS 10 "Konsolidasiya edilmiş Maliyyə Hesabatları" standartında keçid dövrünün tələbləri ilə bağlı təlimata aydınlıq getirir. 10 sayılı BMHS-i tətbiq edən müəssisələr nezət payının mövcudluğunu bu standartın ilk dəfə tətbiq edildiyi hesabat dövrünün əvvəlində qiymətləndirməli və 10 sayılı BMHS-ye əsasən konsolidasiya ilə bağlı qərar 27 sayılı BMS və 12 sayılı BMHŞK-də nəzərdə tutulan qərardan fərqlənərsə, bunu praktiki cəhətdən həyata keçirmək mümkün olduğu halda, əvvəlki müqayisəli dövr (yəni, 2012-ci il) yenidən qiymətləndirilməlidir. Düzelişlərə əsasən BMHS 10, BMHS 11 "Birgə müəssisələr" və BMHS 12 "Digər müəssisələrde iştirak payı haqqında məlumatın açıqlanması" standartlarında keçid dövrü ilə bağlı əlavə azadolmaların tətbiq edilməsi nəzərdə tutulur. Belə ki, birbaşa olaraq müqayisəli dövrdən əvvəlki dövr üçün düzəldilmiş müqayisəli məlumatların təqdim edilməsi tələbi məhdudlaşdırılmışdır. Bundan əlavə, düzelişlərə əsasən 12 sayılı BMHS-in ilk dəfə tətbiq edildiyi ilden əvvəlki istənilən dövr üçün konsolidasiya edilməyən strukturlaşdırılmış müəssisələr ilə bağlı açıqlamalara dair müqayisəli məlumatların təqdim edilməsi tələbi aradan qaldırılmışdır. Yenidən işlənmiş standartlar Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

Yenidən işlənmiş digər standartlar və onlara dair şəhərlər: BMHŞK 20 "Hasilat mərhələsində açıq işlənmə zamanı emal məşrəfləri" emal işləri nəticəsində yaranan mənfeətin uçota alınma vaxtını və qaydasını nəzərdə tutur. Bu şəhər Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsir göstərməmişdir. 2012-ci ilin mart ayında dərc edilmiş və 1 yanvar 2013-cü il tarixinde başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minmiş BMHS 1-ə deyişikliklər "Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi - Dövlət subsidiyaları" BMHS-i ilk dəfə qəbul edən müəssisələri dövlətdən bazar faiz dərəcəsindən aşağı faizlə götürülmüş kreditlər ilə bağlı uçot tələblərini tam şəkildə retrospektiv qaydada tətbiq etmək tələbindən azad edir. Bu deyişiklik Qrupun fəaliyyətinə şamil edilmir.

6 Yeni Uçot Qaydaları

Qrupun 1 yanvar 2014-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün məcburi xarakter daşıyan və ya Qrup tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şəhərlər dərc olunmuşdur.

BMHS 9 "Maliyyə Alətləri: Təsnifləşdirmə və Qiymətləndirmə". 2009-cu ilin noyabr ayında dərc edilmiş və 2010-cu ilin oktyabr, 2011-ci ilin dekabr və 2013-cü ilin noyabr aylarında dəyişiklik edilmiş standartın əsas fərqləri aşağıda göstərilir:

- Maliyyə aktivləri iki qiymətləndirmə kateqoriyasına təsnifləşdirilməlidir: ilkin tanınmadan sonra ədalətli dəyerlə qiymətləndirilən aktivlər və ilkin tanınmadan sonra amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən aktivlər. Qiymətləndirmə metodunun seçilməsi ilkin tanınma zamanı həyata keçirilməlidir. Təsnifləşdirmə müəssisənin maliyyə alətlərinin idarə edilməsi üzrə biznes modeldən və alət üzrə müqavilədə nəzərdə tutulan nağd pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.
- Maliyyə aləti yalnız borc aləti olduğu halda, ilkin tanınmadan sonra amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir. Eyni zamanda bu aktiv aşağıdakı tələblərə cavab vermelidir: (i) müəssisənin biznes modelinin məqsədi aktivi saxlamaq yolu ilə onun yaratdığı nağd pul axınlarını eldə etməklə bərabər (ii) aktivin yaratdığı nağd pul axınları yalnız əsas məbleği və faiz ödenişlərini eks etdirməlidir (yəni, maliyyə aləti yalnız 'kreditin baza xüsusiyyətlərinə' malik olmalıdır). Bütün digər borc alətləri mənfəet və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyerlə qiymətləndirilməlidir.
- Bütün pay alətləri ilkin tanınmadan sonra ədalətli dəyerlə qiymətləndirilməlidir. Satış üçün nəzərdə tutulan pay alətləri mənfəet və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyerlə qiymətləndirilməlidir. Ilkin tanınma zamanı digər pay alətləri üzrə ədalətli dəyerlə yenidən qiymətləndirmədən yaranan realizasiya edilməmiş və edilmiş gelir və xərclərin mənfəet və ya zərərdə deyil, sair məcmu gəlirlərde eks etdirilməsi ilə bağlı son qərar qəbul edilə bilər. Ədalətli dəyerlə yenidən qiymətləndirmə üzrə gelir və xərclər mənfəet və ya zərərə aid edilmir. Bu seçim hər bir maliyyə aləti üçün fərdi qaydada tətbiq edilə bilər. Dividendlər investisiya üzrə gəlirləri eks etdirdiyinə görə mənfəet və ya zərərə daxil edilməlidir.
- Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi ilə bağlı 39 sayılı BMS-in eksər tələbləri dəyişdirilmədən 9 sayılı BMHS-ye köçürülmüşdür. Əsas fərqliyənən ibarətdir ki, müəssisə mənfəet və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyerlə qeydə alınan maliyyə öhdəliklərinin kredit risklərindəki dəyişikliklərin effektini sair məcmu gəlirlərin tərkibində açıqlamalıdır.
- Hecinq uçotunu risklərin idarə edilməsi ilə daha six əlaqələndirmək üçün uçot ilə bağlı tələblərə dəyişikliklər edilmişdir. Hazırda standart makrohecinq hallarının uçotunu nəzərdə tutmadığına görə, o, şirkətlərə BMHS 9-da təsvir edilən hecinqin uçotu tələblərini tətbiq etmək və BMS 39-un bütün heclərə tətbiqini davam etdirmək kimi uçot siyaseti arasında seçim imkanı verir.

2013-cü ilin noyabr ayında BMHS 9-a edilmiş dəyişikliklərə əsasən bu standartın məcburi qüvvəyə minmə tarixi ləğv edilmiş və nəticədə onun tətbiqi könüllü xarakter daşımışdır. Qrup BMHS 9-un mövcud versiyasını tətbiq etməyi planlaşdırır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvezləşdirilməsi – 32 sayılı BMS-ya dəyişiklik (2011-ci ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2014-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişiklik bəzi əvezləşdirmə meyarlarının tətbiqi zamanı müəyyən edilmiş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması üçün 32 sayılı BMS-in tətbiqi üzrə təlimatı əlavə edir. Buna "əvezləşdirmə üçün hazırda qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquqa malikdir" anlayışının izahı və brutto əsasda hesablaşma aparılan bəzi sistemlərin netto əsasda hesablaşma aparılan sistemlərə ekvivalent hesab edilməsi daxildir. Qrup bu dəyişikliyin tətbiqi nəticələrini və Qrupa təsirini nəzərdən keçirir.

BMHS 10, BMHS 12 və BMS 27-yə Dəyişikliklər, İnvəstisiya şirkətləri (31 oktyabr 2012-ci il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2014-cü il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişiklik invəstisiya şirkəti ilə bağlı aşağıdakı anlayışları müəyyən edir: invəstisiya şirkəti (i) investorlara invəstisiyaların idarə edilməsi xidmetlərinin göstərilməsi məqsədilə onlardan vəsaitlər cəlb edir, (ii) investorlarına zəmanət verir ki, onun məqsədi yalnız kapitalın dəyərinin artırılması və ya invəstisiya gəlirlərinin eldə edilmesi üçün vəsaitlər cəlb etməkdir və (iii) invəstisiyalarını ədalətli dəyerlə ölçür və qiymətləndirir. Invəstisiya şirkəti öz törmə müəssisələrini mənfəet və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyerlə tanımlı və yalnız şirkətin invəstisiya fəaliyyətinə dair xidmetlər göstərən törmə müəssisələri konsolidasiya etməlidir.

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

Yenidən işlənmiş BMS 12-yə uyğun olaraq əlavə məlumatların, o cümlədən müəssisənin investisiya şirkəti olub-olmamasını müəyyən edərkən irəli sürülen əhəmiyyətli mülahizələrin açıqlanması tələb olunur. Bundan əlavə, konsolidasiya edilməmiş törəmə müəssisəyə göstərilən maliyyə və ya digər dəstək (belə dəstəyin artıq göstərildiyi və ya göstərilecəyində asılı olmayaraq) barədə məlumat açıqlanmalıdır. Qrup bu dəyişikliyin onun maliyyə hesabatlarına hər hansı təsirini gözləmir.

BMHŞK 21 "Yığımlar" (20 may 2013-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2014-cü il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəye minir). Bu şərh mənfəət vergisi olmayan yığımların ödənilmesi üzrə öhdəliklərin uçota alınmasını təsvir edir. Yığımların ödənilmesi ilə nəticələnən öhdəlik yaranan hadisə dedikdə qanunvericiliyə əsasən yığımın ödənilmesi üzrə öhdəliyin yaranmasına gətirib çıxaran hadisə nəzərdə tutulur. İqtisadi səbəblərə görə müəssisənin gələcəkdə öz fealiyyətini davam etdirmek məcburiyyəti və ya maliyyə hesabatlarını fasilesiz fealiyyət prinsipinə əsasən hazırlanması faktı yığımların ödənilmesi üzrə öhdəlik yaratır. Aralıq və illik dövrlər üçün maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün eyni uçot prinsipi tətbiq edilir. Bu şərhiñ etraf mühitə çirkəndirici maddələrin atılmasına görə nəzərdə tutulmuş kvotaların satışı programlarından irəli gələn öhdəliklərə tətbiqi mecburi xarakter daşıdır. Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMS 36-ya Dəyişikliklər – Qeyri-maliyyə aktivləri üzrə bərpa edilə bilən məbleğ haqqında məlumatın açıqlanması (2013-cü ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2014-cü il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəye minir; əger BMHS 13 eyni uçot ve müqayisə dövrü üçün tətbiq edilərsə, bu dəyişikliklərin vaxtından əvvəl tətbiqinə icazə verilir). Bu dəyişikliklər bərpa edilə bilən məbleğ haqqında məlumatın açıqlanması tələbinin əsasən tətbiqini nəzərdə tutur, lakin bu zaman pul vəsaiti yaranan vahid qudvil və ya qeyri-müəyyən istifadə müddətinə malik olan qeyri-maddi aktivlərdən ibarət olmalı və bu aktivlər üzrə hər hansı dəyərsizləşmə yaranmamalıdır. Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMS 39-a Dəyişikliklər – Derivativlərin yenilənməsi və hecinq uçotunun davam etdirilmesi (2013-cü ilin iyun ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2014-cü il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəye minir). Standarta edilmiş dəyişikliklərə əsasən hecinqin uçotuna o halda icazə verilir ki, hecləşdirmə aleti kimi müəyyən edilmiş derivativ qanunvericilik və ya normativ-hüquqi aktların tənzimlənməsi nəticəsində mərkəzi kontragentlə klirinq hesablaşmalarının həyata keçirilməsi üçün yenilənsin (yəni, tərəflər əvvəlki kontragentin yenilənməsi ilə bağlı razılışma əldə etsinlər). Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarındakı açıqlamalara təsirini qiymətləndirir.

BMS 19-a Dəyişikliklər – "Müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı: İşçilər tərəfindən ödənişlər" (2013-cü ilin noyabr ayında dərc edilmişdir və 1 iyul 2014-cü il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəye minir). Bu standarta edilmiş dəyişikliklərə əsasən işçi tərəfindən ödənişlərin məbləği onun əmək stajının sayından asılı deyilsə, müəssisələr işçilər tərəfindən ödənişləri xidmətin göstərildiyi bütün dövrlərə tətbiq etmək əvəzinə işçinin müvafiq xidmətləri göstərdiyi dövrə xidmətlərin dəyərinin azalması kimi tanımaq imkanı əldə edir. Bu dəyişikliyin Qrupun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri gözlənilmir.

2012-ci ildə dərc edilmiş BMHS-lərin illik təkmilləşdirilmesi (2013-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və başqa tarix göstərilmediyi halda, 1 iyul 2014-cü il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəye minir). Təkmilləşdirmələr yeddi standarta edilmiş dəyişikliklərdən ibarətdir:

Yenidən işlənmiş BMHS 2 "keçid şərtləri" anlayışına aydınlıq gətirir və "icra şərtləri" və "xidmət şərtləri" anlayışlarını ayrıca izah edir; Bu dəyişiklik təqdim olunma tarixi 1 iyul 2014-cü il və ya bu tarixdən sonra təsadüf edən sehm əsasında ödənişlər üçün qüvvəye minir.

Yenidən işlənmiş BMHS 3 (i) maliyyə aleti anlayışına uyğun olan şərti ödəniş üzrə öhdəliyin BMS 32-də nəzərdə tutulan anlayışlara əsasən maliyyə öhdəliyi və ya kapital kimi təsnifləşdirilməsinə və kapital olmayan maliyyə və (ii) qeyri-maliyyə xarakterli bütün şərti ödənişlərin hər bir hesabat tarixində ədalətli dəyərdə qiymətləndirilməsinə, ədalətli dəyer üzrə dəyişikliklərin isə mənfeət və ya zərordə tanınmasına aydınlıq gətirir. BMHS 3-ə dəyişikliklər alış tarixi 1 iyul 2014-cü il və ya bu tarixdən sonra təsadüf edən müəssisələrin birləşməsi üçün qüvvəye minir.

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

Yenidən işlənmiş BMHS 8-ə uyğun olaraq (i) fəaliyyət seqmentlərini ümumiləşdirirkən rəhbərliyin irəli sürdüyü mülahizələrin açıqlanması, o cümlədən ümumiləşdirilmiş seqmentlərin oxşar iqtisadi xüsusiyyətlərə malik olduğunu müəyyən edərkən ümumiləşdirilmiş seqmentlərin və iqtisadi göstəricilərin təsviri verilməli və (ii) seqment aktivləri hesabatda göstərildikdə seqment aktivləri ilə müəssisənin aktivləri arasında üzləşdirmə aparılmalıdır.

BMHS 13-ün əsaslarına edilmiş dəyişiklik BMS 39-un bəzi bəndlərinin BMHS 13 dərc olunduqdan sonra diskontlaşdırmanın təsirinin əhəmiyyətli olmadığı hallarda qısamüddətli debitor və kreditor borclarının hesab-fakturada göstərilən məbləğdə qiymətləndirilməsi imkanını aradan qaldırmaq məqsədile silinmədiyini izah edir.

Yenidən işlənmiş BMS 16 və BMS 38 müəssisənin yenidənqiymətləndirmə modelindən istifadə etdiyə halda ümumi balans məbləğinin və yıgilmış amortizasiyanın necə qeydə alınmasını izah edir.

Yenidən işlənmiş BMS 24-ə uyğun olaraq hesabat verən müəssisəyə və ya hesabat verən müəssisənin baş müəssisəsinə ("idarəedici müəssisə") əsas rəhbər işçilər üzrə xidmətlər göstərən və göstərilmiş xidmətlərə görə idarəedici müəssisə tərəfindən hesablanmış məbləğlərin açıqlanmasını tələb edən müəssisə də əlaqəli tərəf hesab olunur.

Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

2013-cü ilde dərc edilmiş BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi (2013-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və başqa tarix göstərilmediyi halda, 1 iyul 2014-cü il tarixinde başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Təkmilləşdirmələr dörd standarta edilmiş dəyişikliklərdən ibarətdir.

BMHS 1-in əsaslarına edilmiş dəyişiklik standartın yeni versiyasının hələ məcburi xarakter daşımadığını, lakin vaxtından əvvəl tətbiq oluna bilməsini izah edir; BMHS-i ilk dəfə tətbiq edən müəssisə bu standartın əvvəlki və ya yeni versiyasından o şərtlə istifadə edə bilər ki, hesabatda göstərilən bütün dövrlərə eyni standart tətbiq edilsin.

BMHS 3-ə edilmiş dəyişikliyə əsasən bu standart BMHS 11-ə uyğun olaraq hər hansı birgə fəaliyyətin yaradılmasının uçotuna tətbiq edilmir. Bu dəyişiklik həmçinin, standartın tətbiqi ilə bağlı istisnanın yalnız birgə fəaliyyətin öz maliyyə hesabatlarına ais olduğunu aydınlaşdırır.

BMHS 13-ə edilmiş dəyişiklik bu standartda müəssisəyə maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunun ədaletli dəyerini xalis şəkildə qiymətləndirmək imkanı verən portfel ilə bağlı istisnanın BMS 39 və ya BMHS 9 çərçivəsində bütün müqavilələrə (qeyri-maliyyə obyektlərinin alqı-satqısı müqavilələri daxil olmaqla) tətbiq olunduğunu izah edir.

BMS 40-a edilmiş dəyişiklik BMS 40 ilə BMHS 3-ün qarşılıqlı şəkildə istisna olunmadığını aydınlaşdırır. BMS 40 üzrə təlimat hesabat hazırlayanalara investisiya mülkiyyəti ilə mülkiyyətçinin istifadəsində olan əmlak arasında fərqi anlamağa kömək edir. Hesabatı hazırlayanlar həmçinin investisiya mülkiyyətinin alışının müəssisələrin birləşməsi əməliyyatı olub-olmadığın müəyyən etmək üçün BMHS 3-də nəzərdə tutulan təlimatı öyrənməlidir.

Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı təqdirdə, yeni standartlar və şəhərlərin Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri

<u>Azərbaycan Manatı ilə</u>	31 dekabr 2013	31 dekabr 2012
Kassa	18,515	6,797
Rezident banklardakı cari hesablar	129,880	47,646

Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	148,395	54,443
--	----------------	---------------

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Qrupun Baş Bankdakı cari hesablarda saxladığı pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri 45,718 AZN (2012: 23,206 AZN) təşkil etmiş və həmin vəsaitlər üzrə hər hansı dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olmamışdır.

31 dekabr 2013-cü və 2012-ci il tarixlərinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvələ göstərilir:

<u>Azərbaycan Manatı ilə</u>	31 dekabr 2013	31 dekabr 2012
	Rezident banklardakı cari hesablar	Rezident banklardakı cari hesablar
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş		
- BB- reytingindən BB+ reytinginə qədər	84,162	18,739
- Reytingsız	45,718	28,907
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, kassa çıxılmaqla	129,880	47,646

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi üzrə təhlili 21-ci Qeyddə açıqlanır. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 25-ci Qeyddə açıqlanır.

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****8 Maliyyə lizinqi üzrə Debitor Borcları**

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2013	31 dekabr 2012
Hüquqi şəxslər	4,739,753	5,434,322
Fiziki şəxslər	7,656,975	10,251,913
Çıxılsın: Maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(290,098)	(97,434)
Cəmi maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları	12,106,630	15,588,801

2013-cü il ərzində maliyyə lizinqi üzrə debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəketi aşağıdakı kimidir:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Hüquqi şəxslər	Fiziki şəxslər	Cəmi
1 yanvar 2013-cü il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	39,855	57,579	97,434
İl ərzində ehtiyat ayırması	43,895	148,769	192,664
31 dekabr 2013-cü il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	83,750	206,348	290,098

Maliyyə lizinqi üzrə alınacaq ödənişlər (lizinqə qoyulan ümumi investisiyanın dəyəri) və onların diskont edilmiş dəyəri aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	1 ildən az	1-5 il ərzində	Cəmi
31 dekabr 2013-cü il tarixinə maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları	4,509,904	9,887,688	14,397,592
Maliyyə gelirlərinin qazanılmamış hissəsi	(243,882)	(1,756,982)	(2,000,864)
31 dekabr 2013-cü il tarixinə lizinq üzrə debitor borclarının diskont edilmiş dəyəri (dəyərsizləşmedən əvvəl)	4,266,022	8,130,706	12,396,728
31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları	3,320,410	15,974,881	19,295,291
Maliyyə gelirlərinin qazanılmamış hissəsi	(348,365)	(3,260,691)	(3,609,056)
31 dekabr 2012-ci il tarixinə lizinq üzrə debitor borclarının diskont edilmiş dəyəri (dəyərsizləşmedən əvvəl)	2,972,045	12,714,190	15,686,235

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****8 Maliyyə Lizingi üzrə Debitor Borcları (davamı)**

2013-cü il üzrə maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının iqtisadi sektorlar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2013			
	Hüquqi şəxslər	Fiziki şəxslər	Cəmi	%
Nəqliyyat	1,871,816	1,338,216	3,210,032	27%
Tikinti	2,643,666	6,104,993	8,748,659	72%
Digər	140,521	7,418	147,939	1%
Cəmi maliyyə lizingi üzrə debitor borcları	4,656,003	7,450,627	12,106,630	100%

2012-ci il üzrə maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının iqtisadi sektorlar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2012			
	Hüquqi şəxslər	Fiziki şəxslər	Cəmi	%
Nəqliyyat	1,545,527	2,098,296	3,643,823	23%
Tikinti	3,562,864	7,923,265	11,486,129	74%
Digər	286,076	172,773	458,849	3%
Cəmi maliyyə lizingi üzrə debitor borcları	5,394,467	10,194,334	15,588,801	100%

Qrup adətən maliyyə lizingi üzrə müqavilələri elə qaydada hazırlayıır ki, lizing alan lizing əməliyyatının başlanma tarixində aktivlərin alış qiymətinin 20-25%-ni qabaqcadan ödəyir. Lizingin müddəti ərzində lizingə verilmiş aktivlər üzrə mülkiyyət hüququ Qrupa məxsusdur. Maliyyə lizingi müqavilələrinə əsasən lizingə verilmiş aktivlər üzrə mülkiyyət hüququ həmin müqavilələrin müddətinin sonunda lizing alanlara keçir.

31 dekabr 2013-cü və 2012-ci il tarixlərinə lizingə verilmiş əmlak üzrə zəmanətsiz qalıq dəyeri olmamışdır.

Lizingə verilmiş aktivlərin müxtəlif səbəblərə görə zədələnməsi, oğurlanması və digər hallar ilə bağlı risklər siğortalanır.

Rəhbərlik müntəzəm olaraq lizing məbleğinin ödənilməmiş hissəsinə nəzarət etməklə və lizing alanların maliyyə hesabatlarını təhlil etməklə, onların maliyyə vəziyyətini qiymətləndirir. Rəhbərlik hesab edir ki, maliyyə lizingləri üzrə xalis investisiya üçün yaradılmış ehtiyat balans tarixinə lizing portfelində mövcud olan potensial zərərlərin qarşılanması üçün lazımı səviyyədədir.

31 dekabr 2013-cü və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərinə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2013			31 dekabr 2012		
	Hüquqi şəxslər	Fiziki şəxslər	Cəmi	Hüquqi şəxslər	Fiziki şəxslər	Cəmi
<i>Girovla təmin edilmiş maliyyə lizingi:</i>						
Özü girov qoyulmuş lizingə verilmiş aktivlər	4,656,003	7,450,627	12,106,630	5,394,467	10,194,334	15,588,801
Cəmi	4,656,003	7,450,627	12,106,630	5,394,467	10,194,334	15,588,801

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****8 Maliyyə Lizingi üzrə Debitor Borcları (davamı)**

31 dekabr 2013-cü il tarixinə maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvələ göstərilir:

Azərbaycan Manatı ilə	Nəqliyyat	Tikinti	Diger	Cəmi
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i>				
Orta həcmli müəssisələr	837,998	591,235	122,691	1,551,924
Kiçik həcmli müəssisələr	438,972	2,076,623	1,985	2,517,580
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	1,276,970	2,667,858	124,676	4,069,504
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş</i>				
- ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	788,430	1,393,575	1,054	2,183,059
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi	1,105,213	4,120,780	22,669	5,248,662
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	1,893,643	5,514,355	23,723	7,431,721
<i>Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş lizing üzrə debitor borcları (ümumi məbləğ)</i>				
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi	65,457	830,046	-	895,503
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş lizing üzrə debitor borcları (ümumi məbləğ)	65,457	830,046	-	895,503
<i>Maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının ümumi balans dəyeri</i>	<i>3,236,070</i>	<i>9,012,259</i>	<i>148,399</i>	<i>12,396,728</i>
Çıxılsın: Maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(26,038)	(263,599)	(461)	(290,098)
Cəmi maliyyə lizingi üzrə debitor borcları	3,210,032	8,748,660	147,938	12,106,630

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****8 Maliyyə Lizingi üzrə Debitor Borcları (davamı)**

31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

Azərbaycan Manatı ilə	Nəqliyyat	Tikinti	Digər	Cəmi
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş				
Orta həcmli müəssisələr	1,471,893	1,704,055	208,957	3,384,905
Kiçik həcmli müəssisələr	970,531	5,251,455	72,572	6,294,558
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	2,442,424	6,955,510	281,529	9,679,463
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş				
- ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	152,993	1,035,215	44,282	1,232,490
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi	824,785	3,036,040	133,038	3,993,863
- ödənişin 90 gündən artıq gecikdirilməsi	240,921	539,498	-	780,419
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	1,218,699	4,610,753	177,320	6,006,772
Maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının ümumi balans dəyeri	3,661,123	11,566,263	458,849	15,686,235
Çıxılsın: Maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(17,300)	(80,134)	-	(97,434)
Cəmi maliyyə lizingi üzrə debitor borcları	3,643,823	11,486,129	458,849	15,588,801

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Qrupun lizing alanları arasında hər birinin maliyyə lizingi üzrə debitor borcu 50,000 AZN-dən yuxarı olan 71 lizing alanı olmuşdur (31 dekabr 2012: 93 lizing alan). Həmin debitor borclarının ümumi qalığı 7,523,635 AZN (31 dekabr 2012: 9,767,604 AZN) və ya 31 dekabr 2013-cü il tarixinə maliyyə lizingi üzrə ümumi debitor borclarının 60%-ni (31 dekabr 2012: 62%) təşkil edir.

31 dekabr 2013-cü il tarixinə maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının texmin edilən ədalətli dəyəri 12,106,630 AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2012: 15,588,801 AZN). 23-cü Qeydə baxın.

Maliyyə lizingi üzrə debitor borclarının valyuta, likvidlik və faiz dəreçəsi üzrə təhlili 21-ci Qeyddə açıqlanır.

Standard Lizing Qrupu
31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları Üzrə Qeydlər

9 Əsas Vəsaitlər və Qeyri-Maddi Aktivlər

Azərbaycan Manati ilə	Binalar	Kompyuter və avadanlıqlar	Mebel və sair avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Çatdırılmamış tikililər	Bəşər cəmi binalar və avadanlıqlar	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
1 yanvar 2012-ci il tarixinə ilkən dəyər Yığılmış amortizasiya	- 138,232 (66,387)	9,524 (2,319)	328,288 (142,003)	-	- (210,709)	476,044 (201,385)	4,510,974 (201,385)	4,987,018 (412,094)
1 yanvar 2012-ci il tarixinə balans dəyəri	-	71,845	7,205	186,285	-	265,335	4,309,589	4,574,924
Əlavələr Yeni birləşdirilmiş müəssisənin başa çatdırılmamış tikililəri Siliñmələr (yığılmış amortizasiya çıxılmaqla) Amortizasiya xərci (Qeyd 18) Köçürme Yenidən qiymətləndirme	- (250) (24,157) - 357,000	- (96) (1,324) - -	- (50,732) (41,079) - -	- 4,397,351 - (357,000) 116,423	- (51,078) (66,560) - -	4,397,351 (101,848) - 116,423	- - - -	4,397,351 (51,078) (168,408) - 116,423
31 dekabr 2012-ci il tarixinə balans dəyəri	357,000	61,860	6,803	125,891	4,513,774	5,065,328	4,213,740	9,279,068
31 dekabr 2012-ci il tarixinə ilkən dəyər Yığılmış amortizasiya	357,000 - -	151,733 (89,873)	10,355 (3,552)	237,640 (111,749)	4,513,774 -	5,270,502 (205,174)	4,516,973 (303,233)	9,787,475 (508,407)
31 dekabr 2012-ci il tarixinə balans dəyəri	357,000	61,860	6,803	125,891	4,513,774	5,065,328	4,213,740	9,279,068
Əlavələr Siliñmələr (yığılmış amortizasiya çıxılmaqla) Amortizasiya xərci (Qeyd 18) Investisiya mülkiyyətinə köçürülmə	1,335,000 - (49,916) (357,000)	37,645 (7,889) (14,827)	10,835 (959) (4,598)	76,516 (39,228) (39,614)	1,459,996 (4,561,850) -	10,000 (102,517) -	1,469,996 (4,561,850) (108,955) (357,000)	1,469,996 (4,561,850) (211,472) (357,000)
31 dekabr 2013-cü il tarixinə balans dəyəri	1,285,084	76,789	12,081	123,565	-	1,497,519	4,121,223	5,618,742
31 dekabr 2013-cü il tarixinə ilkən dəyər Yığılmış amortizasiya	1,335,000 (49,916)	181,489 (104,700)	20,231 (8,150)	274,928 (151,363)	- -	1,811,648 (314,129)	4,526,973 (405,750)	6,338,621 (719,879)
31 dekabr 2013-cü il tarixinə balans dəyəri	1,285,084	76,789	12,081	123,565	-	1,497,519	4,121,223	5,618,742

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****9 Əsas Vəsaitlər və Qeyri-Maddi Aktivlər (davamı)**

Başa çatdırılmamış tikililər əsasən filial binalarının tikintisi və təmiri işlərindən ibarətdir. Tikinti işləri tamamlandıqdan sonra həmin aktivlər binalar kateqoriyasına köçürürlər.

Silinmələr son dövrde satılmış müəssisənin 4,513,774 AZN dəyərində başa çatdırılmamış tikintisini eks etdirir.

10 İnvəstisiya Mülkiyyəti**Azərbaycan Manatı ilə**

1 yanvar 2011-ci il tarixinə balans dəyəri	5,668,842
Əlavələr	183,846
Əsas vəsaitlərdən köçürülmə	287,290
Ədalətli dəyərin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gelir	2,945,368
31 dekabr 2011-ci il tarixinə balans dəyəri	9,085,346
Əlavələr	75,355
Ədalətli dəyərin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gelir	4,326,076
31 dekabr 2012-ci il tarixinə balans dəyəri	13,486,777
Əlavələr	105,578
Köçürmələr	357,000
Silinmələr	(286,777)
Ədalətli dəyərin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gelir	844,396
31 dekabr 2013-cü il tarixinə balans dəyəri	14,506,974

Qrupun invəstisiya mülkiyyəti 31 dekabr 2013-cü və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərinə müstəqil şəkildə qiymətləndirilmişdir. Qiymətləndirmə DTZ Debenham Tie Leung müstəqil qiymətləndirici şirkət tərəfindən bazar dəyəri prinsipinə əsasən aparılmışdır. Ədalətli dəyər Qrupun binalarına oxşar xüsusiyyətlərə malik olan və analoji ərazidə yerləşən binalar üzrə aktiv bazarda müşahidə oluna bilen qiymətlərə əsasən texmin edilmişdir. Bu zaman həmin qiymətlərin ədalətli dəyərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənmədiyi fərza edilmişdir. Həmin qiymətləndirmə neticəsində 2013-cü il ərzində invəstisiya mülkiyyətinin dəyərində 844 min AZN məbləğində artım (2012: 4,326 min AZN məbləğində artım) olmuşdur və bu artım 31 dekabr 2013-cü və 2012-ci il tarixlərində tamamlanan illər üzrə konsolidasiya edilmiş məcmu gelir haqqında hesabatda göstərilmişdir.

31 dekabr 2013-cü il tarixində tamamlanan il ərzində invəstisiya mülkiyyəti üzrə əldə edilmiş icarə gelirleri 1,157 min AZN (2012: 808 min AZN) təşkil etmişdir.

Qrup əməliyyat lizingini invəstisiya mülkiyyəti kimi təsnifləşdirməmişdir.

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****11 Əsas və Digər Fəaliyyətdən Yaranan Debitor Borcları**

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2013	31 dekabr 2012
Törəmə müəssisənin satışından yaranan debitor borcları	6,099,999	-
Çıxılsın: dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(742,035)	-
Əsas və digər fəaliyyətdən yaranan debitor borclarına daxil olan cəmi maliyyə aktivləri	5,357,964	-
ƏDV	4,843	10,251
Qabaqcadan ödənişlər	94,067	201,379
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	22,287	-
Cəmi əsas və digər fəaliyyətdən yaranan debitor borcları	5,479,161	211,630

Əsas fəaliyyətdən yaranan debitor borclarının əhəmiyyətli hissəsi Azərbaycan Manatı ilə ifadə olunmuşdur.

ƏDV və qabaqcadan ödənişlər BMHS 7-yə uyğun olaraq maliyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilmir.

2013-cü il üzrə qabaqcadan ödənişlərə vergi orqanlarına ödəniləcək 94,067 AZN (2012: 135,886 AZN) məbləğində mənfəət vergisi daxildir.

Vergilərin ödənilməsi üçün məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri sifarişçilər tərəfindən birbaşa olaraq Qrupun bank hesabına ƏDV ödənişlərini eks etdirir. Bu hesablar Qrup tərəfindən yalnız ƏDV və sair vergilərin ödənilməsi məqsədləri üçün istifadə edilə bilər.

31 dekabr 2013-cü il tarixinə törəmə müəssisənin satışından yaranan debitor borclarının təxmin edilən ədaletli dəyəri 5,357,964 AZN olmuşdur.

Törəmə müəssisənin satışından yaranan debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəketi aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	2013	2012
1 yanvar tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	-	-
Diskontun amortizasiyası	742,035	-
31 dekabr tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	742,035	-

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****11 Əsas və Digər Fəaliyyətdən Yaranan Debitor Borcları (davamı)**

Əsas və digər fəaliyyətdən yaranan debitor borclarına daxil olan cəmi maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəketi aşağıdakı kimi olmuşdur::

<u>Azərbaycan Manatı ilə</u>	2013 Törəmə müəssisənin satışından yaranan debitor borcları	2012 Törəmə müəssisənin satışından yaranan debitor borcları
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş - Reytinqsiz	6,099,999	-
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	6,099,999	-
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(742,035)	-
Cəmi	5,357,964	-

Əsas və digər fəaliyyətdən yaranan debitor borclarına daxil olan cəmi maliyyə aktivlərinin valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi üzrə təhlili 21-ci Qeyddə açıqlanır.

12 Müddətli Borc Öhdəlikləri

<u>Azərbaycan Manatı ilə</u>	31 dekabr 2013	31 dekabr 2012
Rezident banklardan borç götürülmüş vəsaitlər: Qısamüddətli borc öhdəlikləri:		
- Bank Standard QSC	6,374,240	14,715,718
- Unibank ASC	3,000,000	-
- Yapı Kredi Bank QSC		38,248
Uzunmüddətli borc öhdəlikləri:		
- Bank Standard QSC	7,981,284	4,963,450
- Unibank ASC	785,500	3,785,500
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri	18,141,024	23,502,916

31 dekabr 2013-cü il tarixinə müddətli borc öhdəliklərinə Bank Standard QSC-dən (Birbaşa Baş Bank) 2014-2018-ci ilədək illik 6%-20% faiz dərəcəsi ilə götürülmüş kreditlər və Unibank ASC-dən 2015-ci ilədək illik 13% faiz dərəcəsi ilə götürülmüş kreditler daxildir.

2013-cü il ərzində Qrup Birbaşa Baş Bankdan bazar faiz dərəcəsindən (texminən 13%) aşağı faizlə illik 6% dərəcəsi ilə 8,000,000 AZN məbləğində kredit götürülmüşdür. Həmin kredit ilkin tanınma zamanı bazar faiz dərəcəsi ilə diskont edilmiş gelecek ödənişlərin cari dəyeri ilə qiymətləndirilmişdir. Birbaşa baş müəssisədən bazar faiz dərəcəsindən aşağı faizlə götürülmüş kreditin ilkin tanınmasından yaranan gelir 944,120 AZN təşkil etmiş və kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatda göstərilmişdir.

31 dekabr 2013-cü il tarixinə müddətli borc öhdəliklərinin texmin edilən ədalətli dəyeri 18,141,024 AZN (31 dekabr 2012: 23,502,916 AZN) təşkil etmişdir.

Müddətli borc öhdəliklərinin likvidlik, valyuta və faiz dərəcəsi üzrə təhlili 21-ci Qeyddə açıqlanır.

Əlaqəli tərefflərə əməliyyatlar haqqında məlumat 25-ci Qeyddə açıqlanır.

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****13 Əsas ve Digər Fəaliyyətdən Yaranan Kreditor Borcları**

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2013	31 dekabr 2012
Əsas fəaliyyətdən yaranan kreditor borcları	2,867	11,800
Ödəniləcək dividendlər	375,010	-
Əsas və digər fəaliyyətdən yaranan kreditor borclarına daxil olan cəmi maliyyə öhdəlikləri	377,877	11,800
İşçilər üzrə hesablanmış ödənişlər	12,966	-
Dövlət ilə hesablaşmalar	90,954	61,839
Sair öhdəliklər	649	4,284
Cəmi əsas və digər fəaliyyətdən yaranan kreditor borcları	482,446	77,923

Əsas fealiyyətdən yaranan kreditor borclarının əhəmiyyətli hissəsi AZN ilə ifadə olunmuşdur.

Əsas və digər fealiyyətdən yaranan kreditor borclarına daxil olan cəmi maliyyə öhdəliklərinin likvidlik, ödəmə müddəti, valyuta və faiz dərəcəsi üzrə təhlili 21-ci Qeyddə açıqlanır.

14 Nizamname Kapitalı

31 dekabr 2013-cü və 2012-ci il tarixlərinə Şirkətin elan edilmiş və tam ödənilmiş səhmləri hər birinin nominal dəyəri 80.3 AZN olan 50,000 ədəd səhmdən ibarət olmuşdur. Nizamname kapitalına qoyuluşlar Azərbaycan Manatı (AZN) ilə həyata keçirilmişdir. 31 dekabr 2013-cü və 2012-ci il tarixlərinə Şirkətin səhmdarları aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	2013			2012		
	Səhmlərin sayı	İştirak payı	Məbləğ	Səhmlərin sayı	İştirak payı	Məbləğ
Bank Standard QSC	49,999	99.998%	4,014,919.7	49,999	99.998%	4,014,919.7
Agroland MMC	1	0.002%	80.3	1	0.002%	80.3
31 dekabr 2013	50,000	100%	4,015,000	50,000	100%	4,015,000

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Şirkətin tedavüldə olan bütün səhmləri təsdiqlənmiş, buraxılmış və tam şəkildə ödənilmişdir.

15 Əməliyyat Lizingi üzrə Gelirlər

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	2013	2012
İcarə gelirləri		
- Anbarların icarəsi	1,157,172	800,197
- Mənzillərin icarəsi	-	8,033
Cəmi icarə gelirləri	1,157,172	808,230

Standard Lizing Qrupu
31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

16 Faiz Gəlirləri ve Faiz Xercləri

Azərbaycan Manatı ilə	2013	2012
Müşterilərə verilmiş maliyyə lizinqləri üzrə faiz gəlirləri	3,169,575	2,920,392
Cəmi maliyyə gəlirləri	3,169,575	2,920,392
Müddətli borc öhdəlikləri üzrə faiz xercləri Bazar faiz dərəcəsindən aşağı faizlə götürülmüş kreditin ilkin tanınmasından yaranan gəlinin amortizasiyası	2,193,264 223,296	2,502,527 -
Cəmi maliyyə xercləri	2,416,560	2,502,527
Xalis maliyyə gəlirləri	753,015	417,865

Deyərsizleşmiş maliyyə lizinqləri üzrə tanınmış faiz gəlirləri 134,197 AZN təşkil etmişdir.

17 Törəmə Müəssisənin Satışından Yaranan Gəlir

27 noyabr 2012-ci il tarixində AJC Azerigolf Club MMC-nin ("Azerigolf") nizamnamə kapitalındaki 99%-lik iştirak payını almışdır. 13 noyabr 2013-cü il tarixində Qrup Azerigolf Club MMC-dəki bütün iştirak payını satmışdır.

Törəmə müəssisənin satışından yaranan gəlir aşağıda göstərilir:

Azərbaycan Manatı ilə	Törəmə müəssisənin satışından yaranan gəlir
Törəmə müəssisənin satışına görə alınmış məbləğ Satılmış xalis aktivlərin balans dəyəri, nəzarət olunmayan iştirak payı çıxılmaqla	6,499,999 (2,499,633)
Törəmə müəssisənin satışından yaranan gəlir	4,000,366

AJC-nin öz maliyyə hesabatında törəmə müəssisənin satışı üzrə 2,342,028 AZN məbləğində zərər tanınmışdır. Bu məbləğ törəmə müəssisənin satış məbləğinin ədalətli dəyəri ilə satılmış investisiyanın balans dəyəri arasındakı fərq göstəricisidir.

Standard Lizing Qrupu
31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

18 İnzibati və Sair Əməliyyat Xərcləri

Azerbaycan Manatı ilə	2013	2012
İşçi heyəti üzrə xərclər	602,853	548,827
Amortizasiya xərcləri	211,472	168,408
Təmiri və texniki xidmet xərcləri	133,163	185,142
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	68,298	31,139
Mühafizə xidmətləri	62,276	64,561
İcarə xərcləri	41,445	67,173
Kommunal xərclər	40,452	46,189
Sığorta xidmətləri	39,234	36,025
Hüquq xidmətləri	34,360	20,960
Monitoring xərcləri	35,988	40,314
Bank komissiyaları	14,238	27,236
Rabitə xərcləri	34,198	26,791
Sair	120,558	82,584
Cəmi inzibati və sair əməliyyat xərcləri	1,438,535	1,345,349

İşçi heyəti üzrə xərclərə 103,565 AZN (2012: 97,674 AZN) məbləğində sosial sığorta ödənişləri daxildir.

19 Mənfəət Vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

Azerbaycan Manatı ilə	2013	2012
Cari il üzrə mənfəət vergisi Təxire salınmış vergi xərci/(krediti)	101,970 (154,990)	146,753 856,515
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(53,020)	1,003,268

Qrupa tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% (2012: 20%) təşkil edir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir:

Azerbaycan Manatı ilə	2013	2012
Vergidən əvvəlki mənfəət	4,281,444	4,185,898
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş dərəcə ilə hesablanmış mənfəət vergisi xərci (2013: 20%; 2012: 20%)	(856,289)	(837,180)
Vergi məqsədləri üçün çıxılmayan xərclərin və ya vergiye cəlb edilməyən gəlirlərin vergi effekti:		
- Gelirdən çıxılmayan xərclər	(4,983)	-
- Keçmiş illərin tanınmamış vergi zərərləri		(166,088)
- Tərəmə müəssisəsinin satışının effekti	1,103,116	-
- Birbaşa baş müəssisədən aşağı faiz dərəcəsi ilə götürülmüş kreditin ilkin tanınmasından yaranan gəlirlərin effekti	(188,824)	-
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	53,020	(1,003,268)

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən bir dövrdə yaranmış vergi zərərləri beş ilədək davam edən sonrakı dövrə keçirilə bilər.

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****19 Mənfəət Vergisi (davamı)**

BMHS və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi arasındaki fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyeri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gelir. 2013-cü il üçün müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıdakı cədvəldə göstərilir və 20% (2012: 20%) dərəcəsində qeydə alınır.

Müvəqqəti fərqlərin növünə görə təxirə salınmış vergi aktivlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Manatı ilə	1 yanvar 2013	Mənfəət və ya zərərə (xərc)/gəlir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2013
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Alınacaq komissiyalar	40,528	-	40,528
Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları	19,487	(17,217)	2,270
Əsas vəsaitlər	(20,224)	12,265	(7,959)
İnvestisiya mülkiyyəti	(429)	-	(429)
Sair məbləğlər	2,270	43,305	45,575
 Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivi	 41,632	 38,353	 79,985

Müvəqqəti fərqlərin növünə görə təxirə salınmış vergi öhdəliklərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Manatı ilə	1 yanvar 2013	Mənfəət və ya zərərə (xərc)/gəlir kimi yazılmışdır	Törəmə müəssisənin satışı	31 dekabr 2013
Vergi bazasını artırın müvəqqəti fərqlərin vergi effekti				
İnvestisiya mülkiyyətinin yenidən qiymətləndirilməsi	(3,029,213)	(168,879)	-	(3,198,092)
Əsas vəsaitlər	(23,285)	(27,580)	23,285	(27,580)
Borc öhdəlikləri	-	(144,165)	-	(144,164)
Debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	-	(14,949)	-	(14,949)
Sair məbləğlər	(21,406)	170,054	-	148,648
Keçmiş illərin vergi zərərləri	-	302,156	-	302,156
 Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	 (3,073,904)	 116,637	 23,285	 (2,933,981)

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****19 Mənfəət Vergisi (davamı)**

2012-ci il üzrə müvəqqəti fərqlərin vergi effekti aşağıda göstərilir.

Müvəqqəti fərqlərin növünə görə təxire salınmış vergi aktivlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Manatı ilə	1 yanvar 2012	Mənfəət və ya zərərə (xərc)/gelir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2012
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Alınacaq komissiyalar	17,957	22,571	40,528
Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları	12,125	7,362	19,487
Əsas vəsaitler	(20,224)	-	(20,224)
İnvestisiya mülkiyyəti	(429)	-	(429)
Sair məbləğlər	2,098	172	2,270
Tanınmış təxire salınmış vergi aktivi	11,527	30,105	41,632

Müvəqqəti fərqlərin növünə görə təxire salınmış vergi öhdəliklərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Manatı ilə	1 yanvar 2012	Mənfəət və ya zərərə (xərc)/gelir kimi yazılmışdır	Birbaşa olaraq sair məcmu gelirlərə (xərc)/gelir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2012
Vergi bazasını artırıran müvəqqəti fərqlərin vergi effekti				
İnvestisiya mülkiyyəti	(2,163,999)	(865,214)	-	(3,029,213)
Əsas vəsaitler	-	-	(23,285)	(23,285)
Sair məbləğlər	-	(21,406)	-	(21,406)
Tanınmış təxire salınmış vergi öhdəliyi	(2,163,999)	(886,620)	(23,285)	(3,073,904)

Qrupun cari strukturunu baxımından Qrupa daxil olan bir müəssisənin vergi zərərləri və cari vergi aktivləri Qrupun digər müəssisəsinin cari vergi öhdəlikləri və vergiyə cəlb olunan mənfəəti ilə əvəzləşdirile bilmez və müvafiq olaraq hətta konsolidasiya edilmiş vergi zərəri yarandıqda belə vergi hesablana bilər. Bu səbəbdən təxire salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilməsi yalnız eyni vergi ödəyicisine aid olduqda mümkündür.

20 Dividendlər

Azərbaycan Manatı ilə	2013
1 yanvar tarixinə ödəniləcək dividendlər	
İl ərzində elan edilmiş dividendlər	9,000,000
İl ərzində ödənilmiş dividendlər	524,990
31 dekabr tarixinə ödəniləcək dividendlər	375,010
İl ərzində sehm üzrə elan edilmiş dividendlər	180

Bütün dividendlər Azərbaycan Manatı ilə elan edilir və ödənilir. Əvvəlki illərdə dividend elan edilməmişdir.

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

21 Maliyyə Risklərinin idarə Edilmesi

Qrup daxilində risklərin idarə edilmesi maliyyə (kredit, bazar, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilmesi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Maliyyə aleti üzrə əməliyyat aparan bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Qrup kredit riskine məruz qalır. Kredit riski Qrupun qarşı tərəflərə həyata keçirdiyi lizing və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına getirib çıxarır.

Qrupun lizing siyaseti Birbaşa Baş Müəssise tərəfindən qəbul edilmiş Kredit Siyasetinə uyğundur. Baş Müəssise tərəfindən təsdiqlənmiş Qrupun Kredit Siyasetində maliyyə lizingi haqqında qayda və prinsiplər, lizing fəaliyyəti ilə bağlı prosedurların əsas göstəriciləri, Qrupun məruz qaldığı risklərin azaldılması, gelirliliyin müəyyən edilməsi qaydaları və bütün işçilər üçün vəzifə təlimatları müəyyən edilir. Mümkün kredit risklərinin diversifikasiyasını və azaldılmasını təmin etmək üçün lizing portfeli üzrə bəzi limitlər müəyyən edilmişdir. Bu limitlər aşağıda göstərilir:

- i. borcalanlar üzrə limitlər: fiziki və hüquqi şəxslər;
- ii. iqtisadi sektorlar üzrə limitlər;
- iii. məbleğlər üzrə limitlər.

Baş Müəssisenin Risklərin İdarə Edilmesi Departamenti her il limitləri (o cümlədən, lizing məqsədləri üçün limitləri) müəyyən edir və onları nəzərdən keçirir. Bazar şəraitində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdiy təqdirdə həmin limitlərə yenidən baxıla bilər. Limitlərin dəyişməsi ilə bağlı təklif əvvəlcə Baş Müəssisenin Kredit Komitesi, sonra isə Müşahide Şurası tərəfindən təsdiqlənir.

Baş Müəssisenin Lizing Əməliyyatları Departamenti müntəzəm olaraq bütün limitlərə riayət edilməsinə nəzarət edir və bəzi limitlər (bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupuna verilmiş kreditlərin maksimum məbləği və əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlərin maksimum məbləği) hər hansı yeni lizingin verilməsindən əvvəl yoxlanılır.

Qrupun kredit siyaseti lizingin verilməsi prosesinə cəlb olunan Qrupun hər bir əməkdaşının vəzifə və səlahiyyətlərini tənzimləyir, eləcə də kreditlərin verilməsi limitlərini, lizingə nəzarət qaydalarını, Qrupun tətbiq etdiyi reytinq sisteminin prinsiplərini və kreditlərin verilməsi prosedurlarını müəyyən edir.

Kredit riskinin monitoringi məqsədilə, Maliyyə Departamentinin əməkdaşları müntəzəm olaraq müşterinin biznes və maliyyə göstəricilərinin strukturlaşdırılmış təhlili əsasında hesabatlar hazırlanırlar. Ödəmə qabiliyyəti aşağı olan müştərilər ilə bağlı əhəmiyyətli risklər haqqında məlumatlar Qrupun Maliyyə Departamentinə təqdim edilir və onlar tərəfindən təhlil edilir. Qrup kredit riskinə nəzarət etmək üçün rəsmiləşdirilmiş daxili kredit reytinqlərindən istifadə edir. Rəhbərlik kreditlər üzrə vaxtı keçmiş qalıqların monitoringini və təkrar nəzəretini aparır.

Qrupun məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi adətən konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyerində eks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir.

Aktivlərin növləri üzrə Qrupun məruz qaldığı kredit risklərin maksimal səviyyəsi aşağıda göstərilir:

<i>Azerbaycan Manatı ilə</i>	<i>31 dekabr 2013</i>	<i>31 dekabr 2012</i>
Maliyyə lizingi üzrə debitor borcları	12,106,630	15,588,801
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	148,395	54,443
Törəmə müəssisenin satışından yaranan debitor borcları	5,357,964	-
Cəmi balans üzrə risklər	17,612,989	15,643,244

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

21 Maliyyə Risklərinin İdare Edilməsi (davamı)

Kredit Komitesi. Qrupun Kredit Komitəsi ("QKK") kollektiv şəkildə fəaliyyət göstərən və Baş Müəssisənin idarə Heyetine məruzə edən qurumdur. QKK Baş Müəssisənin idarə Heyəti və Müşahidə Şurasının tövsiyələrinə əsasən fəaliyyət göstərən müstəqil qurumdur. QKK-nin ümumi vezifəsi Qrupun strateji və biznes planı çərçivəsində təsdiqlənmiş bütün lizing əməliyyatlarına nəzarət edilməsi və onların idarə edilməsindən ibarətdir. QKK Qrupun təsdiqlənmiş Kredit Siyasetinə uyğun olaraq lizing tədbirlərlə bağlı prosedur və əməliyyatlarına nəzarət edir.

Qrupun Kredit Komitəsi beş üzvdən ibarətdir. Sədr və digər üzvlər idarə Heyəti tərəfindən təyin edilir. Lizingin təsdiqlənməsi prosesində Kredit Komitəsinin hər bir üzvü bir səsə malikdir.

Bazar riski. Qrup bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan valyuta, faiz, və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Rəhbərlik qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər həftə nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu cür yanaşmadan istifadə edilməsi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda, müəyyən edilmiş limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını alır.

Valyuta riski. Qrup əsas xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Qrup spekulativ fəaliyyət və ya hecinq məqsədləri üçün hər hansı derivativ maliyyə alətləri ilə əməliyyat aparmır. Bu cür alətlər Azərbaycan Respublikasında geniş yayılmamışdır.

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Qrupun məruz qaldığı xarici valyuta riski aşağıdakı cədveldə göstərilir:

31 dekabr 2013			
Azərbaycan Manatı ilə	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe
AZN ABŞ dolları	17,612,989	17,733,401 - 785,500	(120,412) (785,500)
Cəmi	17,612,989	18,518,901	(905,912)

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Qrupun məruz qaldığı xarici valyuta riski aşağıdakı cədveldə göstərilir:

31 dekabr 2012			
Azərbaycan Manatı ilə	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe
AZN ABŞ dolları	15,643,244	14,496,125 - 9,018,591	1,147,119 (9,018,591)
Cəmi	15,643,244	23,514,716	(7,871,472)

Yuxarıdakı cədvələ yalnız monetar aktivlər və öhdəliklər daxildir. Qrup hesab edir ki, qeyri-monetar aktivlər əhəmiyyətli valyuta riskinin yaranmasına getirib çıxarmır.

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****21 Maliyyə Risklərinin idarə Edilməsi (davamı)**

Bütün digər dəyişenlərin sabit qalması şətirlə, hesabat dövrünün sonunda Qrupun müvafiq müləssisələrinin funksional valyutaları üzrə mezzennelərdəki mümkün dəyişikliklərin mənfiət və zərər, eləcə də kapitala təsiri aşağıdakı cədvəldə eks etdirilir:

Azerbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2013	31 dekabr 2012
	Mənfiət və ya zərəre təsir	Mənfiət və ya zərəre təsir
ABŞ dollarının 5% möhkəmlənməsi	(39,275)	(450,930)
ABŞ dollarının 5% zəifləməsi	39,275	450,930
Cəmi		-

Valyuta mezzennelərdəki bu cür dəyişikliklərin Qrupun mənfiət və ya zərərine təsirindən başqa, kapitala hər hansı təsiri yoxdur. Yuxarıda qeyd edilən risklər yalnız Qrupun funksional valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanmışdır.

Hesabat dövrünün sonunda Qrupun məruz qaldığı valyuta riski il ərzində tipik riski eks etdirmir. Bütün digər dəyişenlərin sabit qalması şətirlə, il ərzində valyuta riskinin orta çəkisine tətbiq edilən valyuta mezzennelərdəki mümkün dəyişikliklərin mənfiət və ya zərər və kapitala təsiri aşağıdakı cədvəldə eks etdirilir.

Azerbaycan Manatı ilə	2013-cü il ərzində riskin orta çəkisi	2012-ci il ərzində riskin orta çəkisi
	Mənfiət və ya zərəre təsir	Mənfiət və ya zərəre təsir
ABŞ dollarının 5% möhkəmlənməsi	(3,273)	(37,577)
ABŞ dollarının 5% zəifləməsi	3,273	37,577
Cəmi		-

Faiz dərəcəsi riski. Qrup bazar faiz dərəcelərinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəketinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəceləri üzrə gözənlənməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmcinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcelərinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən seviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

Lizing üzrə investisiyaların maliyyələşdirilməsi əsasən Qrupun kapitalı və banklardan cəlb edilmiş borc vəsaitləri hesabına heyata keçirilir. Həmin borc vəsaitləri üzrə sabit faiz dərəcəsi hesablanır.

Qrup faiz hesablanan maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcelərinə nəzarət edir. Qrupun baş rəhbərliyi tərefindən təhlil edilmiş hesabatlara əsaslanan faiz dərəceləri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

İllik %	31 dekabr 2013		31 dekabr 2012	
	AZN	ABŞ dolları	AZN	ABŞ dolları
Aktivlər				
Maliyyə lizingi üzrə debitor borcları	15-26	-	15-26	-
Öhdəliklər				
Müddətli borc öhdəlikləri	6-20	13	13-18	18

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

21 Maliyyə Risklərinin idarə Edilməsi (davamı)

Coğrafi risk konsentrasiyaları. 31 dekabr 2013-cü və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərinə Qrupun bütün maliyyə aktivləri və öhdəlikləri Azərbaycan Respublikasında yerləşmişdir.

Diger risk konsentrasiyaları. Rəhbərlik verilmiş kreditlərin ümumi məbləği xalis aktivlərin 10%-dən yuxarı olan borcalanlar haqqında məlumatları eks etdirən hesabatlara əsasən kredit riski üzrə konsentrasiyaya nəzəret edir və bu cür məlumatları açıqlayır. 31 dekabr 2013-cü və 2012-ci il tarixlərində Qrupun risklər üzrə əhəmiyyətli konsentrasiyası olmamışdır.

Rəhbərlik hesabat tarixində məruz qaldığı risklər üzrə kəmiyyət göstəricilərini qiymətləndirərək risk konsentrasiyalarını müəyyən edir. Bu açıqlama, Qrup daxilində əsas rəhbər işçilərə təqdim edilmiş məlumatlara əsaslanır və xarici valyuta, kredit və faiz riskləri üzrə konsentrasiya təhlillərini eks etdirir.

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində müəssisənin çətinliklərlə üzleşəcəyi riskdir. Likvidlik riski Qrupun Maliyyə və Marketing Departamenti tərəfindən idarə edilir.

Qrupda likvidliyin idarə edilməsi aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir: öhdəliklərin ödəmə müddətində yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan likvid aktivlər üzrə təhlilin aparılması; müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrindən istifadənin təmin edilməsi; maliyyələşdirmə ilə bağlı problemlərin yaranacağı təqdirdə planların mövcud olması və qanunvericilikdə nəzərdə tutulan balans üzrə likvidlik əmsallarına riayət edilməsinə Maliyyə Departamenti tərəfindən nəzəretin aparılması.

Maliyyə Departamenti aşağıdakılara görə məsuliyyət daşıyır:

- i. Pul vəsaitlərinin axını üzrə proqnozların hazırlanması və İdarə Heyətinə təqdim edilməsi;
- ii. Orta və qısamüddətli borc öhdəliklərinin eldə edilmesi üçün yerli və beynəlxalq bazarlarda tədqiqatların aparılması, Qrup üçün tələb olunduqda gündəlik əməliyyatların aparılması; və
- iii. Yeni lizing müqavilələrinin bağlanması və ya əvvəlki müqavilələrə xitam verilməsi ilə bağlı mümkün pul vəsaitlərinin hərəkətinin monitorinqi.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2013-cü il tarixinə maliyyə öhdəlikləri müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Ödəmə müddətləri üzrə cədvəldə göstərilən məbləğlər müqavilə üzrə diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti daxildir. Belə diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlərdən fərqlənir, belə ki, balansdakı məbləğlər diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsasən hesablanır.

Ödənilməli öhdəliklər sabit olmadıqda, cədvəldə göstərilən məbləğlər hesabat tarixində mövcud olan şərtlərə əsasən müəyyən edilir. Valyuta ödənişləri hesabat dövrünün sonunda mövcud olan spot məzənnəsindən istifadə etməklə çevrilir. 31 dekabr 2013-cü il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin diskont edilməmiş ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

Azərbaycan Manatı ilə	Tələb edilənədək ve 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	Cəmi
Öhdəliklər					
Müddətli borc öhdəlikləri	743,363	3,826,421	7,603,496	9,895,524	22,068,804
Sair maliyyə öhdəlikləri	377,878	-	-	-	377,878
Maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər					
	1,121,241	3,826,421	7,603,496	9,895,524	22,446,682

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****21 Maliyyə Risklərinin idarə Edilməsi (davamı)**

31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin diskont edilməmiş ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

Azərbaycan Manatı ilə	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	Cəmi
Öhdəliklər					
Müddətli borc öhdəlikləri Sair maliyyə öhdəlikləri	10,554,302 11,800	2,694,109 -	2,974,146 -	11,781,999 -	28,004,556 11,800
Maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	10,566,102	2,694,109	2,974,146	11,781,999	28,016,356

Qrup likvidliyin idarə edilməsi üçün yuxarıda göstərilən diskontlaşdırmanı nəzərə almadan öhdəliklərin ödəmə müddətləri üzrə yuxarıda göstərilən təhlilindən istifadə etmir. Bunun əvəzində, Qrup aşağıda göstərildiyi kimi gözlenilən ödəmə müddətlərinə və 31 dekabr 2013-cü və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərinə likvidlik çatışmazlığına nəzarət edir:

Azərbaycan Manatı ilə	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	Cəmi
31 dekabr 2013					
Maliyyə aktivləri Maliyyə öhdəlikləri	2,409,815 926,673	4,819,304 2,810,318	4,029,288 6,015,126	6,354,582 8,766,784	17,612,989 18,918,901
Gözlenilən ödəmə müddətlərinə əsasən xalis likvidlik çatışmazlığı	1,483,142	2,008,986	(1,985,838)	(2,412,202)	(905,912)
31 dekabr 2012					
Maliyyə aktivləri Maliyyə öhdəlikləri	367,305 10,440,781	267,964 2,072,072	2,363,392 2,252,912	12,644,583 8,748,950	15,643,244 23,514,716
Gözlenilən ödəmə müddətlərinə əsasən xalis likvidlik çatışmazlığı	(10,073,476)	(1,804,108)	110,480	3,895,633	(7,871,472)

Qrup rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərecelərinin uyğunluğu və/və ya nəzəret olunan uyğunsuzluğunu Qrupun idarə olunması üçün əsas amillədir. Ümumiyyətlə, banklarda bu göstəricilərə tam uyğunluq təmin edilmir. Belə ki, əməliyyatlar çox zaman qeyri-müəyyən müddətə aparılır və fərqli xarakterli daşıyır. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırı, lakin eyni zamanda zərərin baş verme riskini yüksəldə bilər. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanmış öhdəliklərin münasib dəyerlə əvəz edilməsi imkanı, Qrupun likvidliyinin və faiz dəreceləri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Standard Lizing Qrupu

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

22 Şərti Öhdəliklər və Müqavilə Öhdəlikləri

Məhkəmə prosesləri. Adı fəaliyyət gedişində vaxtaşırı olaraq Qrupa qarşı irəli sürüle biləcək iddialarla əlaqədar, rəhbərlik öz təxminlərinə, kənar və daxili peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq 31 dekabr 2013-cü və 2012-ci illər üzrə hazırlı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə meruz qalır. Qrupun əməliyyatları və fəaliyyəti ilə bağlı bəzən qanunvericiliyi dair Rehberliyin mövqeyi müvafiq vergi orqanları tərəfindən sual altına qoyula bilər. Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi və mühakimələri şərh edərkən daha inandırıcı mövqə nümayiş etdirə bilər və keçmişdə nəzərdən keçirilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxa bilər. Bunun nəticəsində Qrupa qarşı böyük məbləğdə əlavə vergiler, cərimələr və faizlər hesablanıa bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Müəyyən hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şəhi düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrük qanunvericiliyi ilə bağlı Şirkətin mövqeləri dəyişilməyəcəkdir. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2013-cü il tarixinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır (2012: potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır).

Kapital məsrefləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2013-cü il tarixinə Qrupun bina və avadanlıqları və ya hər hansı digər sahə ilə bağlı kapital məsrefləri ilə bağlı əhəmiyyətli müqavilə öhdəlikləri olmamışdır (31 dekabr 2012: sıfır).

Əməliyyat lizingi ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2013-cü il tarixinə Qrupun ləğv oluna bilməyən əməliyyat lizingi ilə bağlı əhəmiyyətli öhdəlikləri olmamışdır (31 dekabr 2012: sıfır).

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****23 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyeri**

Ədalətli dəyer mecburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi mebləği eks etdirir və en yaxşı olaraq bazar qiyməti ilə təsdiqlənir.

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyeri Qrup tərifindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirme metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilen ədalətli dəyerin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır, lakin iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarında aktivliyin həcmini mehdudlaşdırmaqdadır. Bazar qiymətləri köhnəlmış ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini eks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyerini eks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyerini müəyyən edərkən Rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınan maliyyə alətləri. Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyeri aşağıda göstərilir:

Azerbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2013		31 dekabr 2012	
	Balans dəyeri	Ədalətli dəyer	Balans dəyeri	Ədalətli dəyer
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
<i>Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri</i>				
- Kassa	18,515	18,515	6,797	6,797
- Rezident banklardakı cari hesablar	129,880	129,880	47,646	47,646
<i>Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları</i>				
- Hüquqi şəxslər	4,656,003	4,656,003	5,394,467	5,394,467
- Fiziki şəxslər	7,450,627	7,450,627	10,194,334	10,194,334
<i>Əsas və digər fəaliyyətdən yaranan debitor borcları</i>				
- Törəmə müəssisenin satışından yaranan debitor borcları	5,357,964	5,357,964	-	-
CƏMİ AMORTİZASIYA EDİLMİŞ DƏYƏRDƏ UÇOTA ALINAN MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
	17,612,989	17,612,989	15,643,244	15,643,244

Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınan maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyeri aşağıda göstərilir:

Azerbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2013		31 dekabr 2012	
	Balans dəyeri	Ədalətli dəyer	Balans dəyeri	Ədalətli dəyer
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
<i>Müddətli borc öhdəlikləri</i>				
- Rezident banklardan borç götürülmüş vəsaitlər	18,141,024	18,141,024	23,502,916	23,502,916
<i>Sair maliyyə öhdəlikləri</i>				
- Əsas və digər fəaliyyətdən yaranan kreditor borcları	377,877	377,877	11,800	11,800
CƏMİ AMORTİZASIYA OLUNMUŞ DƏYƏRDƏ UÇOTA ALINAN MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
	18,518,901	18,518,901	23,514,716	23,514,716

Standard Lizing Qrupu**31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****24 Maliyyə Aletlərinin Qiymətləndirme Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilmesi**

BMS 39, *Maliyyə Aletləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi* Standartına uyğun olaraq, Qrup maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir: (a) kreditlər və debitor borcları; (b) satılı bilən maliyyə aktivləri; (c) ödəniş tarixinədək saxlanılan maliyyə aktivləri və (d) mənfeət və ya zərər vasitəsilə ədaletli dəyerlə eks etdirilən maliyyə aktivləri ("MZƏD"). "Mənfeət və ya zərər vasitəsilə ədaletli dəyerlə eks etdirilən maliyyə aktivləri" kateqoriyası iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) ilkin tanınma zamanı bu kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər və (ii) satış üçün maliyyə aktivləri. Bundan əlavə, maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları ayrıca kateqoriyada göstərilir.

31 dekabr 2013-cü və 2012-ci il tarixlərinə maliyyə aktivləri ilə yuxarıda qeyd edilən qiymətləndirme kateqoriyalarının üzləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir.

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2013		31 dekabr 2012	
	Kreditlər və debitor borcları	Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları	Kreditlər və debitor borcları	Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları
Aktivlər				
<i>Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri</i>				
Nağd pul	18,515		6,797	-
Rezident banklardakı cari hesablar	129,880		47,646	-
<i>Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları</i>				
- Hüquqi şəxslər	-	4,656,003	-	5,394,467
- Fiziki şəxslər	-	7,450,627	-	10,194,334
<i>Əsas və digər fealiyyətdən yaranan</i>				
- Törəmə müəssisenin satışından yaranan debitor borcları	5,357,963		-	-
Cəmi maliyyə aktivləri	5,506,358	12,106,630	54,443	15,588,801

Standard Lizing Qrupu***31 dekabr 2013-cü il tarixinə Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər*****25 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar**

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar birbaşa və ya dolayı yolla bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər ilə her hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, iqtisadi mahiyyətin hüquqi formadan üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

Bu qeyddəki "Digər əlaqəli tərəflər" sütununa "BMS 24 – Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar" Standartında nəzərdə tutulan tərəflər, o cümlədən Qrupun baş rəhbərliyinin və ya səhmdarlarının nəzarət etdiyi və ya əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərdiyi müəssisələrlə aparılan əməliyyatlar daxildir.

31 dekabr 2013-cü və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

Azerbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2013		31 dekabr 2012	
	Birbaşa Baş müəssisə	Diger əlaqəli tərəflər	Birbaşa Baş müəssisə	Diger əlaqəli tərəflər
Pul vesaitləri və onların ekvivalentləri	43,454	-	23,206	-
Maliyyə lizingi üzrə debitor borcları		79,986	-	124,577
Müddətli borc öhdəlikləri	14,355,524	-	19,679,167	-

31 dekabr 2013-cü və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərində tamamlanan illər üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gelir və xərclər aşağıda göstərilir:

Azerbaycan Manatı ilə	2013		2012	
	Birbaşa Baş müəssisə	Diger əlaqəli tərəflər	Birbaşa Baş müəssisə	Diger əlaqəli tərəflər
Faiz gəlirləri	-	17,810		-
Faiz xərcləri	1,923,234	-	2,077,625	-
Sığorta xərcləri	-	39,234	-	36,025

Rəhbər işçilərə ödənişlər haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

Azerbaycan Manatı ilə	2013	2012
Qısamüddətli ödənişlər – əmək haqqı	185,397	176,125
Cəmi	185,397	176,125

31 dekabr 2013-cü və 31 dekabr 2012-ci il tarixlərində tamamlanan illər ərzində rəhbər işçilərə ödənişlər əmək haqqı və digər müavinətlərdən ibaret olmuş və BMS 19 "İşçilərə ödənişlər" Standartına uyğun olaraq qısamüddətli ödənişlər kimi təsnifədirilmişdir.